

Nr 5, 1999 årgång 36

50:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

Mästaren Suma Ching Hai lär ut vikten av meditation, inre kontemplation och bön. Hon förklarar att vi måste upptäcka vårt eget inre gudomliga väsen om vi skall kunna bli verkligt lyckliga i det här livet.

Den förtvivlade modern iförd champinjonhatt vid den försvunne sonens grav i "Sumidagawa". Illustrationen från Noh-kommiténs UNESCO-stödda Nohsöversättningar.

det som liknade hennes pojke
är bara en gräsbevuxen hög
ensam på den stora ödsliga heden.
Sorg och öm medkänsla fyller alla
hjärtan.
Sorg och öm medkänsla fyller alla
hjärtan.

Naturligtvis är Noh-spel svårtillgängliga för oss svenskar, därför att iscensättningar-
na ter sig så exotiska med sina stela mas-
ker, praktfulla sidenplagg och den egenar-
tade musiken, men de går ju att läsa. På
sätt och vis tycks texten till ett Noh-spel i
en översättning till svenska eller något an-
nat språk vara lättare att ta till sig än de
ålderdomliga manuskript på gammaldags
japanska som japanerna tar del av. Kan-
ske är det också därför som författaren
Yukio Mishima gjort moderna japanska
versioner av gamla Noh-spel. De finns över-

satta till svenska och har satts upp i olika
sammanhang.

När jag var i Japan och frågade
människor om Noh-spel, så svarade alla
att Noh är en mycket svårbegriplig konst-
form. Men den har sina anhängare även
om jag nog tycker att det var lite tunt i
bänkraderna på den Noh-teater i Tokyo
som jag besökte och där publiken satt med
sina stora "textpartitur" framför sig och
följde texten under spelets gång. För oss
som tillhör en annan kultur gäller det som
alltid gäller med allt nytt och främmande.
Man får ägna lite tid innan man kommer
underfund med det nya och det främ-
mande. Går man via Noh-texterna ska
tillvänjningen emellertid inte behöva ta
alltför lång tid.

Litteratur:

Bowers, Faubion, "Japanese Theatre" (Char-
les E. Tuttle Company, 1974), innehåller som

appendix tre Kabuki-dramer på engelska.
Japanese Classics Translation Committee,
Nippon Gakujutsu Shinkoai, "The Noh
Drama. Ten Plays from the Japanese"
(Charles E. Tuttle Company, 1955), över-
sättningarna stödda av UNESCO.
Komparu, Kunio, "The Noh Theater.
Principles and Perspectives" (Weatherhill/
Tankoshna, 1983), oerhört inträngande ana-
lys av Noh-teatern för den som vill fördjupa
sig i ämnet.
Maruoka, Daij & Tatsuo Yoshikoshi, "Noh"
(Hoikusha's Color Books, 1969).
Mishima, Yukio, "Fem moderna no-spel"
(Bonniers 1963).
Stähle, Anna Greta, "Klassisk japansk tea-
ter" (Forum 1976).
Waley, Arthur, "The No Plays of Japan"
(Charles E. Tuttle Company, 1975, ur-
sprungligen utgiven 1921), innehåller 19
Noh-spel översatta till engelska.

SÖKAREN

Adress Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se
Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson
Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-
Annonser Ring för prislista
Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund
ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Bertil Falk: Japanska noh-spel	2
Jöns Åkerlund: Falun Gong-rörelsen och Kinas regering	6
SM: Bevis för psi	10
Gösta Fröbärj: I min ockulta låda	14
Sökarnyheter	17
SM: Hypnos	18
Bokfloden	20
SM: Århundradets författare	24
Bengt Petersen: Upplýsning	26
Omvänt tal	27
Åsa Freij: Ching Hai ger gratis upplýsning	28
Bertil Falk: Mira Bai	30
Bertil Falk: De privilegierade och de diskriminerade	32

Vad är bevis?

Det finns bevis med *vetenskaplig kvali-
tet*. Och det finns "inre bevis". Ibland
saknas de vetenskapliga bevisen, men vi
finner ändå inre bevis, som övertygar oss.
Vi kan ta reinkarnationsfrågan som ett
exempel. Vetenskapligt sett är det så, en-
ligt min mening, att det finns betydande
stöd för reinkarnation i någon form, men
inget bevis. Det starkaste stödet utgör
kanske fall som undersökts av Ian Ste-
venson, där kroppsliga missbildningar el-
ler födelsemärken hos en person motsva-
rar dödssättet hos en annan person, som
den förste minns sig ha varit i ett tidigare
liv. Men jag håller med Martin Johnson,
som sagt att han inte kan se hur bevis för
reinkarnation skulle se ut. Vetenskapliga
bevis saknas, och det betyder att reinkar-
nation kanske inte finns.

Många är ändå övertygade om
reinkarnationens, och kanske karmans,
verklighet. Man kan säga att de har inre
bevis, som är giltiga för dem själva.

Ett annat exempel kan vara Jesu
död och uppståndelse. Från vetenskap-
lig synpunkt är påståendet att Jesus av-
led på korset och blev levande igen fel-
aktigt. *Naturvetenskapen* säger att en död
kropp inte kan bli levande igen. (En sken-
död Jesus räknar kristendomen inte med.)
Och *historievetenskapligt* sett kan man
inte säga att Jesus korsfästes och visade
sig vara vid liv därefter, eftersom de do-
kument, som berättar om detta, inte är
tillförlitliga historiska skrifter, utan i stäl-
let trosvittnesbörd, vars uppgifter måste
mötas med skepsis.

Men många har inre bevis för att
Jesus "uppstod från de döda". De är gil-
tiga för dem.

För min del tycker jag att det finns
yttre, vetenskapliga bevis för att universum
är *planerat*. Men det håller inte alla med om,
utan några menar att jag och mina menings-
fränder i själva verket använder inre bevis.

Jag tycker att man får ha respekt för
inre bevis, åtminstone ibland. "Intuitionen"
kan ha rätt. Men jag tycker inte att man kan
lita på den. Den säger nämligen olika saker
till olika människor. Och det finns skilda me-
ningar om vad intuition är. Det är knappast
"vad som först dyker upp i medvetandet",
vilket någon har sagt. Vad intuitionen säger
oss, bör enligt min mening prövas av förnuft-
et, om detta är möjligt.

Det är okej att tro på Jesu uppstån-
delse, reinkarnation, karma, astrologi, tarot,
mediet NN och att en del UFO:n kommer från
världsrymden, om man finner sina egna be-
vis för detta. Det är till och med okej att mis-
sionera för den tro man har. Men det är också
okej att rikta förnuftskritik mot olika former
av tro, som inte stämmer överens med vad
förnuft och vetenskaplig forskning kan säga.
Inte sällan strider fakta mot de inre bevisen,
och då är det knappast okej att hålla sig till
de senare.

Man lägger ständigt märke till att tro-
ende människor är ointresserade av forsk-
ningen inom områden, som berör deras tro,
och av kunnig, intelligent kritik. Det är en
inställning som regelbundet leder till att den
troende skapar sig en fantasivärld och lurar
sig själv. Detta gäller också människor som
har vad man kan kalla en negativ tro och be-
skriver sig själva som skeptiker.

Det är alltid klokt att ta reda på fakta,
så långt man kan, och inte exempelvis strunta
i förnuftet och den vetenskapliga forsk-
ningen.

För många är det uppenbart att psi (para-
normala fenomen: telepati, klärvoajans,
klädaudiens, prekognition och psyko-
kinesi) finns. Så också för mig. Men den
vetenskapliga världen spjärnar emot. Så
parapsykologiska forskare jobbar med att
ta fram absoluta bevis, helst i upprepbara
experiment, som måste övertyga varje
fördomsfri, intelligent person.

Jag har gjort ett försök att hitta
bevisen, där de finns. Tyvärr har jag fått
mycket liten hjälp av svenska och utländ-
ska parapsykologer. Jag trodde att det
kanske fanns övertygande bevis på

Internet. Men ingen har hänvisat till detta –
utom till en avdelning med svar på vanliga
frågor om parapsykologi, som bland andra
Dean Radin har på nätet.

Hur som helst: Det bästa jag kunnat
få ihop om bevisfrågan finns på fyra sidor i
dessa nummer.

För min del säger jag: för att kunna
tro att psi inte är bevisat, vore jag tvungen
att sätta mitt förstånd åt sidan.

Jag menar att tvivlet på existensen
av psi måste förklaras psykologiskt. Det kan
inte förklaras rationellt.

SM

Jöns Åkerlund:

FALUN GONG-RÖRELSEN OCH KINAS REGERING

Inledning

Våren 1999 var det många som väntade sig oroligheter i Kina, 10 år efter demokrati-rörelsen. Regeringen vidtog alla försiktighetsåtgärder för att kväva protesterna i deras linda.

Det blev oroligheter, men av ett slag som ingen väntat sig. Den första orsakades av NATOs bombning av Kinas ambasad i Belgrad, vilket ledde till något som närmast kan kallas landsvrede, vänd mot omvärlden och knappast ett hot mot regeringen.

Vad som kom efter detta var desto mer oväntat – en demonstration av Falun Gong-rörelsen. Media i väst visste knappt vad det rörde sig om och kallade rörelsen för allt från "kampsportsförening" till "religiös sekt". Förvirringen var stor trots att qigong knappast är något okänt i västvärlden. Rörelsen har anhängare i många länder, även Sverige.

När Falun Gong-rörelsen sedan förbjöds, togs detta som bevis på diktaturens ondska och kamp mot en oskyldig religiös organisation. Denna bild är överdrivet tillspetsad. Visst har Kinas regering reagerat på ett sätt som är främmande för en demokratisk stat med mötes- och religionsfrihet, men agerandet är snarare att se som mänsklig svaghet: ovilja till dialog och rädsla för främmande synsätt.

På 90-talet, när de ekonomiska reformerna har transformerat Kina, har intrycket för det andliga ökat. Medan en sådan trend i väst leder till frikyrklig väckelse och ökat intresse för New Age, har det i Kina istället lett till en qigong-våg. Gamla traditioner blandas med modern kapitalism och skapar tusentals olika föreningar, allt från seriösa utövare till grovsta humbug. Tillspetsat uttryckt: I Kina finns qigong för alla smaker.

Under min vistelse i Kina 1998-1999 kom jag i kontakt bland annat med Yuanji Gong som tar sin utgångspunkt i en utökad variant av "yinyang-symbolen" (taijitu), Xiang Gong som vid utövande leder till våldoft och Falun Gong som profilerat sig starkt, för att nämna några.

För de som är bekanta med modern andlighet, är qigong något som gärna förknippas med meditation och healing. Dess system kan sägas utgöra både praktisk och filosofisk grund till så skilda företeelser som akupunktur, t'ai chi och kampsport. Det är dels fråga om en metod att medelst rörelser och kontrollerad andning uppnå välbefinnande, dels ett filosofiskt system, ofta med övernaturliga inslag. De flesta qigong-föreningar sanktioneras av staten som en del av sjukvården. Varje förening som vill bli godkänd måste alltså kunna dokumentera att deras metod har läkande förmåga.

Vad är Falun Gong?

Det är troligen en slump att just Falun Gong blivit den rörelse som orsakat indignation på högsta nivå i Kina, då det finns många liknande rörelser. Till stor del kan detta bero på att man propagerat på ett framgångsrikt sätt. Falun Gong har utan tvekan varit den största och snabbast växande qigong-rörelsen i Kina.

Dess teori är framförallt utlagd i verken *China Falungong* och *Zhuan Falun*¹⁾ som är en syntes av klassisk qigong och moderna influenser. Här ska jag framförallt använda *China Falungong* som grund för redogörelsen, även om *Zhuan Falun* av anhängare anses vara den genuina källskriften. Jag har dock inte i dem funnit någon skillnad i sak.

Givetvis ingår i Falun Gong de klassiska qigong-lärorna. Genom meditation, i

rörelse och stillhet, ska utövaren uppnå allt högre stadier av hälsa, harmoni och kraft. Vägledad därtill är denne av "Zhen-Shan-Ren", en form av moraliska budord som kan översättas med sanning-godhet-uthärdande. Här börjar dock skillnaderna göra sig tydliga i Falun Gong gentemot mer traditionell qigong, speciellt i det sätt som rörelsens ledare, Li Hongzhi, har en särställning. Varje person som börjar öva enligt denna metod antas sedan stå i ett övernaturligt förhållande till Li som av medlemmar i rörelsen kallas "Mästare Li".

Av honom får utövaren en så kallad *falun*, vilket ordagrant betyder "lag-hjul" och är en sorts energihjul som lägger sig i magtrakten. Där roterar det sedan konstant likt en elektrisk fläkt och ger utövaren kraft. Det faktum att detta föremål delvis är oberoende av vad utövaren företar sig i övrigt gör att kultiveringen antas pågå hela tiden, under såväl vila som arbete, vilket rörelsen drar stora växlar på. För vad är det för nytta att öva bara några timmar om dagen när laghjulet sköter om saken dygnet runt? Den individuella insatsen är dock mycket viktig. Det är bättre ju mer man övar.

Vidare sägs han öppna utövarens *tianmu*, det himmelska ögat, som är synonymt med den i väst så vanliga benämningen "det tredje ögat". Det är genom denna andliga kanal utövaren antas kunna se alla de företeelser och entiteter som teorin talar om, till exempel ovan nämnda falun.

Läran om karma har fått sin egen utformning i Falun Gong. I varje människas kropp finns en god, vit substans kallad *de* (dygd), och en ond, svart vid namn *ye* (karma). Genom Li Hongzhis beskydd, faluns snurrande och de dagliga övningarna ska den svarta substansen försvinna och bytas ut av ett allt större överflöd av den

vita dygden. Karma anses vara den andliga grunden till sjukdomar och man kan i *China Falungong* ana en mindre respektfylld syn på skolmedicinen än den som är gängse i väst. Det är för övrigt detta som ligger bakom den kinesiska regeringens påstående att Li skulle vara emot att lärjungarna tar medicin. I boken ges dock inget sådant förbud, utan texten bör snarare tolkas så, att om det andliga vore en erkänd del av samhällets institutioner, skulle sådan behandling vara överlägsen skolmedicinen.

Kanske är det dock Falun Gongs lära om demoniska influenser som är mest uppseendeväckande, och den viktigaste orsaken till dess religiösa karaktär. För på samma sätt som Li Hongzhi ger sin kraft och rentav välsignelse till utövarna, skyddar han dem naturligtvis mot världens ondska, i vilken form den än uppenbarar sig. *China Falungong* talar om influenser som stör meditationen som demoniska: "... ibland när du börjar öva, kommer plötsligt skräk av alla slag ut ur tystnaden, såsom det plötsliga ljudet av steg, smällandet av en dörr, bilar som tutar och telefonen som ringer. Dessa ljud gör det omöjligt att komma in i det lugna tillståndet." ²⁾

Allt eftersom tiden gått har dock de demoniska influenserna utökats från att vara enstaka onda andemakter till något mycket mer exotiskt. Antydningar ges redan i *Zhuan Falun*, men i en intervju i *Time Asia* tar Li Hongzhi steget fullt ut och talar om utomjordiska varelser som har ett ont syfte. De kommer från olika andliga rymder och söker klonat mänskliga kroppar som sedan ska besättas. Gudarna ger nämligen bara själar åt människor som fötts på naturligt sätt och genom att skapa en stor mängd själsligt tomma kroppar ska utomjordingarna ta över människosläktet. ³⁾

Det är dock knappast detta den vanliga utövaren tänker på, när han eller hon gör sin morgon- och kvällsmeditation. Då dominerar den själsliga friden, hälsan och insikterna som övningarna kan ge, tillsammans med tryggheten i att vara skyddad av sin mästare.

Upptrappning

Falun Gong har varit något av en främmande fågel i Kina då den 1994 valde att

utträda ur den statliga paraplyorganisationen för qigong. Skälet var en schism inom denna statliga instans, och efter utträdet har Falun Gong inte åtnjutit det beskydd som staten ger, och har därför beskyllits för att vara en "kult". Li Hongzhi flyttade också till USA.

Hösten 1998 gick den kinesiska staten ut med påståendet av vissa qigong-rörelser skulle vara i maskopi med kriminella

Li Hongzhi leder kurs i Göteborg 1995.

organisationer. Denna gång hände inte så mycket, men uttalandena kom under en tid när Falun Gong profilerade sig starkt. Falun Gong började protestera mot den respektlösa attityd man ansåg regeringen intog. Den 19:e april detta år publicerade en populärvetenskaplig studenttidning på Tianjins lärarhögskola (Tianjin är en grannstad till Peking) en artikel av en ledamot i Kinesiska Vetenskapsakademien. Artikeln, som hade rubriken *Jag uppskattar inte att ungdomar utövar qigong*, var starkt kritisk mot Falun Gong-rörelsen, vilket föranledde protester av tusentals människor två dagar efteråt. Protesterna ledde till en del polis-ingripanden.

Den 25:e april demonstrerade rörelsen än en gång, denna gång i hjärtat av Peking utanför självaste Zhongnanhai, bostadsområdet för Kinas högsta ledare. Demonstrationen, som började 3 på morgonen och fortgick till eftermiddagen, orsakade sensation i både Kina och omvärlden. Allt gick fredligt tillväga och polisen nöjde sig med att tala med demonstranterna samt dela ut ordningsföreskrifter. Premiärminister Zhu Rongji tog emot två representanter, tillika regeringsmedlemmar, för samtal. ⁴⁾

Falun Gong förbjöds

Efter mötet med premiärministern hände inget på nästan två månader, även om en stegring i kritiken mot vidskeplighet och religion kunde ses i regeringsorganet Folkets Dagblad. Den 22:a juni förbjöds dock Falun Gong av Inrikesministeriet, polisen gick ut med de konkreta föreskrifterna och en våldsam propaganda sattes igång, framförallt synlig i Folkets Dagblad dagen efter, där även ordern från Inrikesministeriet och polisen publicerades.

Skälet till förbudet var enligt ministeriet att "föreningen har propagerat för vidskepliga och blasfemiska läror, förvirrat massorna, försökt skapa och provocera fram incidenter samt stört samhällets stabilitet." ⁵⁾

Vidare påstås Li Hongzhi vara ansvarig för hundratals döda, som genom att vägra ta medicin har mött en för tidig död. En stor mängd människor ska också ha blivit sinnessjuka i och med utövan, vilket redovisas i en fallstudie med 16 fall. ⁶⁾

Men det som egentligen måste ses som de allvarigaste anklagelserna ur regeringens perspektiv, då den inte tillåter protestaktioner, är påståendet att Li Hongzhi också ligger bakom april demonstrationerna utanför ledarnas bostadsområde. Att han kan ha haft något med detta att göra är inte omöjligt då han befann sig i Peking två dagar innan, visserligen bara för att byta flygplan till Australien. Li själv skriver i ett meddelande, att "Jag visste inte alls vad som skedde i Peking när jag åkte. (...) För att inte ställa till större problem umgicks jag aldrig med utövarna eftersom så många vill träffa mig. Så vid denna tidpunkt visste jag inte." ⁷⁾ Vidare fortsätter han i samma meddelande: "Varken nu eller i framtiden kommer vi att gå emot regeringen. Andra kan bete sig illa mot oss men vi kan inte bete oss illa mot andra och vi kan inte behandla andra som fiender."

Folkets Dagblad publicerade också en dokumentär om Li Hongzhis liv där man söker visa att den historia rörelsen målar upp om honom är falsk. Rörelsen hävdar att han började öva för olika visa mästare redan i tidig ålder, medan Kinas regering genom att publicera hans personakt försö-

ker visa att han är en helt vanlig människa som inte utmärkt sig väsentligt på något sätt, utom, som en lustig detalj, som duk-tig trumpetspelare.

Li Hongzhis försvar

I de meddelanden från Li Hongzhi, som sprids till alla övningsgrupper, kommer naturligtvis svar på de beskyllningar som framförs i det kinesiska regeringsorganet. Vad gäller de ovan nämnda påståendena om hundratals döda och åtskilliga sinnessjuka, säger Li Hongzhi att vissa människor som är sinnessjuka har tränat en och annan rörelse eller försökt sig på Falun Gong. När de fortfarande varit sinnessjuka tar staten detta som bevis för att det är övningarna som orsakat problemet.⁸⁾

De exempel som ges i regeringsorganets fallstudie talar faktiskt för Li Hongzhis förklaring. Ett exempel på detta är en man vid namn Ma Jiamnin som ska ha övat Falun Gong i två år och då blivit tokig. Under ett anfall har han tagit fram en sax och skurit sig blodig i magen i ett fåfängt försök att få ut sin falun, vilket lett till döden. Generellt sett kan man säga att de som dött eller skadats tycks ha vantolkat läran.

En annan sak som Folkets Dagblad gjort en stor sak av är det faktum att Li ändrat sin födelsedag till samma dag som Buddhas, så att det ska se ut som om han är en inkarnation av Sakyamuni. Jag har inte lyckats hitta något exempel på att han gör någon sak av detta i sina skrifter och själv säger han att han *har* ändrat födelsedagen, men detta för att myndigheterna skrev fel från början.⁹⁾ Detta kan låta som en bortförklaring med jag känner själv en person som fått sitt namn felskrivet och därför bytt, och med tanke på att Kina ännu bara börjat med datorisering är det inget att förvånas över. Den ändrade födelsedagen verkar vara, om uttrycket tillåts, en tidningsanka.

Politisk kris?

Den kinesiska regeringens sits är, trots framgången med de ekonomiska reformerna, knappast avundsvärd. I skuggan av utvecklingen drabbas landet av ökande kriminalitet, miljöförstöring och arbetslöshet, för att inte tala om ointresset för officiella dogmer. Människor vänder ryggen åt kommunismen med dess statligt sank-

tionerade ateism och materialism för att gå in i andlighet. Kanske är detta en kamp som partiet anser sig inte ha råd att förlora – trots att man i stort sett vänt ryggen åt allt vad kommunism heter, måste man ändå upprätthålla en viss trovärdighet. Partiets mardrömsscenario är att auktoriteten ska förloras och att människor som ett resultat av detta slutar följa diktaten från ovan.

Av detta skäl fortsätter tillslagen, närmast för att statuera exempel. Som jag redan nämnt är det knappast Falun Gongs lära som har upprört partiet, utan helt enkelt det faktum att man vågat protestera. Vad gäller antalet anhängare är det svårt att ange ett exakt antal. Li Hongzhi påstår att man har mer än 100 miljoner medlemmar. Denna siffra må vara väl tilltagen, men 30-50 miljoner är inget orimligt antagande. Det är en ansevärd siffra, och om Li hade velat starta en revolt hade han kunnat komma långt, då anhängarna redan visat att man på kort tid kan samla stora skaror. Till detta kommer det faktum att Falun Gong har anhängare inom partiet. I de högsta ledarnas paranoidea världsbild upplevs detta troligen som något extra hotfullt, likt en femtekolonn som är ute efter att ta över inifrån. Inte för inte var det partimedlemmar som först uppmanades att sluta med övningarna.

Vad sedan gäller frågan om faran av vidskepelse, skulle den knappast vara av samma vikt i en demokratisk stat. I den kinesiska regimens språkbruk är "vidskepelse" ett ord som har använts om allt som går emot materialismen och ateismen. När man sedan vill förlika sig med religioner som är en viktig del av kulturen och den nationella identiteten, kallar man dem normala, medan resten är vidskepelse, och som vi sett, "blasfemiska". I Folkets Dagblads ledare den 23:e juli står det: "Man måste skilja på normala qigong-övningar för hälsans skull och de rörelser som bär vidskepelsens fanor, på vanliga utövare av Falun Gong och den lilla gruppen av kriminella konspiratörer och organisationer, på normala religiösa trossatser, lagliga religiösa aktiviteter och Falun Gong-organisationens aktiviteter."

Det finns dock anledning att hysa skepsis till att polisen verkligen kommer att vara tålmodig mot de breda lagren av utövare och visa hårdhet mot ett fåtal ledare. Erfarenheten visar att ingripanden i Kina slår hårdast mot det vanliga folket.

Slutord

Slutligen ska jag säga lite om min egen åsikt rörande Falun Gong. I och med Li Hongzhis särställning har det blivit något av en frälsningslära med svar på allehanda gåtor och övernaturliga företeelser. På så sätt tillfredsställer rörelsen den del av befolkningen som inte faller för vad som helst utan gillar något som *ser* intellektuellt och prydligt ut. Falun Gongs teori har vissa inslag som är märkliga i mitt tycke, men läran är fascinerande och drar säkert människor till sig. Dessutom innehåller den rörelser och meditation som har effekter vilka går långt utöver inbillning.

För många kan också uppmaningen till ett oklanderligt moraliskt liv upplevas som meningsfull, speciellt i Kina, där kriminalitet och korruption ökar kraftigt. Alla de positiva effekter och insikter detta utövande leder till måste tas med i beräkningen innan man tar den kinesiska regeringens parti och kallar det "vidskepelse". Den konkurrens som finns mellan olika qigong-grupper är inte heller så mycket konstigare än kampen om själarna i väst. Och till sist bör det väl påpekas att om den kinesiska regeringen verkligen vore intresserad av att bekämpa vidskepelse, borde den snarare bekämpa spridningen av kungfu-filmer, där qigongmästare utkämpar veritabla magiska slag med blixar, eldbollar och psykokenetiska explosioner.

Artikelförfattaren studerar naturvetenskap i Uppsala, och har intresse för livsfrågor i en öppen men kritisk inställning.

- 1) Namnet kan betyda "Utläggning om Falun" eller "Det snurrande laghjulet".
- 2) China Falungong, 3.7.
- 3) Intervju med Li Hongzhi i Time Asia, 990510.
- 4) Asiaweek, 990507.
- 5) Renmin Ribao 990723: "Guanyu, qudi Falun Dafa Yanjiuhui de jue ding" (Folkets Dagblad, Angående beslutet att förbjuda forskningsorganisationen Falun Dafa).
- 6) Renmin Ribao samma datum: "Yin xiu 'Falungong' zhibing, zhican, zhisi de bufen anli" (Folkets Dagblad, Några fall där utövande av "Falungong" har lett till sjukdom, skada och död).
- 7) "Wo de yi dian shengming" (Ett litet meddelande från mig). Meddelande från Li Hongzhi 990722.
- 8) Se ovan.
- 9) Se ovan.

ANNONS

"Att vara levande handlar om att uttrycka sitt hjärtas mening. Genom att befria kroppen, ger vi plats för hjärtat att ta in kärlekens kraft!"
Gabrielle Roth

Jonathan Horan om vad de fem rytmerna betyder för honom:

– Jag började med teater väldigt tidigt. I tonåren jobbade jag som professionell skådespelare i New York. Det var då jag fick en förståelse för vad rörelse har för betydelse för hur man fungerar som aktör. Jag började själv använda rörelse som en integrerad del av skådespeleriet.

I tjugooårsåldern kände jag att jag behövde göra något nytt och flyttade till Kalifornien för att lära mig massage. Jag började känna både den fysiska och känslomässiga fördelen av att göra de fem rytmerna dagligen. Det gjorde mig levande och hjälpte mig att förstå både mig själv och andra.

För mig är de fem rytmerna den mest grundläggande vägen till att lära känna alla livets olika nivåer. Många människor lever sitt liv i ett tunnelseende. Jag känner för egen del att rytmerna har tagit mig bortom en sådan livshållning. Rytmerna är en karta som vägleder oss att känna oss hela – för kroppen, hjärtat, sinnet, själ och ande.

Rytmerna är en verklig workout för både min kropp och själ. De är en säker och kreativ väg att utforska de många olika sidorna av mig själv. Rytmerna är ett fantastiskt redskap att lära sig förstå hur energier samspelar, hur energin rör sig och förändras inom mig själv och i relation till andra.

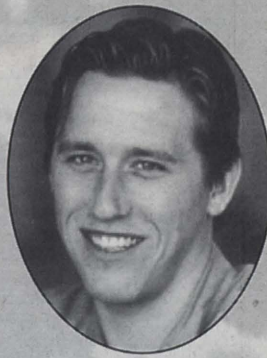
På vilket sätt skiljer sig extatisk dans från annan dans?

– Den är mer rå, mer verklig och är en total reflektion av vem du är. Rytmerna underbygger att uttrycka djupet av din själ. Den är en formlös form, så att säga, det finns en struktur men du får själv fylla den med din egen föreställningsförmåga, dina egna steg.

Inbjudan till

Dans Celebration II

med Jonathan Horan

Jonathan Horan ingår i lärarteamet som leder Gabrielle Roths internationella institut, The Moving Center, där han intensivt och under mer än ett årtionde arbetat med Roths 5Rhythms™, i USA, Sydamerika och Europa. Han är också en certifierad massör och har arbetat som professionell skådespelare i tio år.

"Jonathan är en speciell lärare med djup, integritet, passion och lekfullhet. Jag känner mig hedrad att min son har tagit in essensen av mitt arbete. Han undervisar på ett originellt sätt utifrån sin egen vision."

Gabrielle Roth

Program

WAVES: Ecstatic Dance for Body & Soul

"In WAVES we explore the dynamic practice of the 5Rhythms™. This cathartic form of ecstatic dance is a work-out for body and soul – a moving meditation – a spiritual practice where we 'sweat our prayers'."

The 5Rhythms™ ecstatic dance practice has been developed by Gabrielle Roth over a lifetime of study in dance, theater and the healing arts. Entering into the rhythms (flowing, staccato, chaos, lyrical, stillness) is to embark on a pilgrimage of self-revelation rooted in action and movement. When we free the body, the heart begins to open. When the body and heart taste freedom, the mind won't be far behind. And when you put the psyche into motion, it will start to heal itself.

"WAVES" passar alla, unga som äldre, passionerade dansare som reserverade täpsatsar, de med onda ryggar och knän, likaväl som de med brustna hjärtan. Det enda målet är att röra sig tills vi blir berörda, och finner det stilla rummet inombords och blir fria själar igen.

Tidpunkt: 15-17 oktober 1999, fredagkväll 19-22, lörd-sönd 11-17.

Kursavgift: 1.950 kr, inkl. lunch lördag-söndag.

Plats: Fryshuset i Stockholm, Hammarby fabriksväg 13. ① Gullmarsplan. (gångväg cirka 10 minuter)

Lunch: ingår lörd-sönd i kursavgiften.

Information & bokning: Lyssna till ditt hjärta och anmäl dig idag på telefon 0250-420 55, fax 0250-431 91 eller via e-post: asa@energica.se. Begränsat antal deltagare. Vill du veta mer om kursen kan du ringa 0250-420 55.

Anmälan: Betalning på postgiro 35 16 37-4, Celebration®/Energica Förlag, märk talongen "Dans Celebration 99". Info och program ring 0250-420 55.

Förkunskaper: Läs gärna Gabrielle Roths bok *Befria din själ* före kursen! Inb. 231 sid. H-BDS 275:–

Vatten som lärosläckare under kursen sponsras av

Celebration® energica förlag
Box 8, 794 21 ORSA

Bevis för psi

Parker

Docent Adrian Parker, psykolog och parapsykolog i Göteborg, har några synpunkter på bevisfrågan inom parapsykologin.

Han menar att det är viktigt att skilja mellan bevisindicer (*evidence*) och absolut bevis (*proof*). Absoluta bevis finns endast inom matematik och logik, och därför, anser Adrian Parker, kan man aldrig *absolut säkert* bevisa psi.

Några parapsykologer, bland dem John Beloff, medger att det inte finns *compelling evidence*, men de anser att det finns tillräckligt stöd för att psi finns för att motivera det som en arbetshypotes.

En fråga är förstås, säger Parker, om man skall fästa vikt vid enstaka övertygande experiment eller vid *bevismönster*, när man ser på flera försök av samma typ.

Ett bra experiment gjordes av H. Schmidt, R. Morris och L. Rudolph 1986: *Channeling evidence for a PK effect to independent observers*, Journal of Parapsychology 50:1–16.

Men den mesta psi-forskningen är inriktad på att *studera processen* och därmed få fram ett upprepbart experiment. Fast inom autoganzfeldforskningen strävar man både efter bevis och ett upprepbart experiment.

Charles Honorton är en forskare som framgångsrikt har använt ganzfeldmetoden, men hans arbete har kritiserats av Richard Wiseman. Se *European Journal of Parapsychology* 1996, 60, 97–128.

Adrian Parker nämner tre bra översiktliga böcker, som nyligen har getts ut: Radin, Dean, *The Conscious Universe: The Scientific Truth Behind Psychic Phenomena*. San Francisco: HarperEdge 1997.

Beloff, J., *Parapsychology: A Concise History*, Athlone Press, London 1993.

Broughton, Richard, *Parapsychology: The Controversial Science*, Ballantine Books, New York 1991.

Parker tillägger att det mest över-

tygande för honom inte har varit alla de experiment som gjorts av andra forskare, eller andras spontana fall, ja inte ens hans egna experiment, utan *ett enda* försök där han själv var försöksperson. Parker tror att det är lika för andra forskare – och det kan gälla också för skeptiker.

Han berättar att skeptikerna Susan Blackmore och Richard Wiseman nyligen har fått signifikanta resultat *tillsammans med andra forskare*, vilket har gjort dem konfunderade.

Utifrån en skeptisk hållning, som en del bedömare intar, går det alltid att hitta bortförklaringar, säger Parker, men han tillägger att det knappast går att förklara bort *alla* experiment med signifikanta resultat.

Ejvegård

Professor Rolf Ejvegård, statsvetare, som varit ordförande i Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, menar att debatten om bevisen inom parapsykologin är tämligen meningslös och att det hela hänger på vad man menar med "bevis". Experiment av typen "penna som släpps i luften, ramlar ner varje gång" finns inte inom parapsykologin.

Internet

Parapsykologen dr Dean I. Radin har med hjälp av kolleger sammanställt korta svar på vanliga frågor rörande parapsykologin. Dessa har publicerats i *Perspectives* på Internet. Vi läser att fyra olika amerikanska statligt stödda vetenskapliga utredningar under 80-talet studerade de experimentella bevisen för psi. Utredningskommittéerna, som bestod av både skeptiker och förespråkare, skilde sig åt i det slutliga utlåtandet, men alla drog slutsatsen att parapsykologiska experiment har påvisat anomalier som det inte finns någon rimlig normal förklaring till.

När vi säger att psi finns, skriver parapsykologerna, så grundar vi detta på en allt mer omfattande statistik, vilken ger

goda vetenskapliga belägg för upprepbara anomalier. Således kan man idag hävda att ESP, prekognition, telepati och PK finns. ESP kan demonstreras i upprepade experiment, men resultatet tenderar att bli svagt när enkla geometriska symboler används som målbilder. Fotografier och videobilder ger ofta mycket bättre resultat. Och en del tyder på att man får ännu bättre resultat när man arbetar med platser i verkligheten, inte fotografier av dem.

Det har också visats att psykokinesi finns. När försökspersoner fokuserar sin uppmärksamhet på mekaniska eller elektroniska apparater med slumpvisa fluktuationer, så förändrar sig fluktuationerna på ett förutsägbart sätt.

Hur vill forskarna förklara psi? Det finns flera hypoteser. Några menar att psi-förmågan liknar de andra mänskliga sinnena och till sist troligen kommer att förklaras med hjälp av de kända naturlagarna. De tror att psi kommer att inpassas i den nuvarande vetenskapliga världsbilden, möjligen med några förändringar av denna.

Mentalisterna däremot anser att ett accepterande av psi medför en betydande förändring av den naturvetenskapliga världsbilden.

Trots sina övertygande resultat är parapsykologin fortfarande en kontroversiell vetenskap. Det kan bland annat bero på att media och en stor del av allmänheten blandar ihop parapsykologin med sensationella och ovetenskapliga företeelser, som det berättas om. Denna sammanblandning har lett till att många vetenskapsmän har avfärdat forskningsområdet som ovärdigt ett vetenskapligt studium, och på så sätt har de förblivit omedvetna om de bevis som finns.

Det är också så att mycket av den bevisande forskningen har publicerats i små tidskrifter. Dessa kan man finna i de flesta större universitetsbibliotek, men i många fall måste intresserade rekvidrera kopior på rapporter från författarna själva.

Kritik

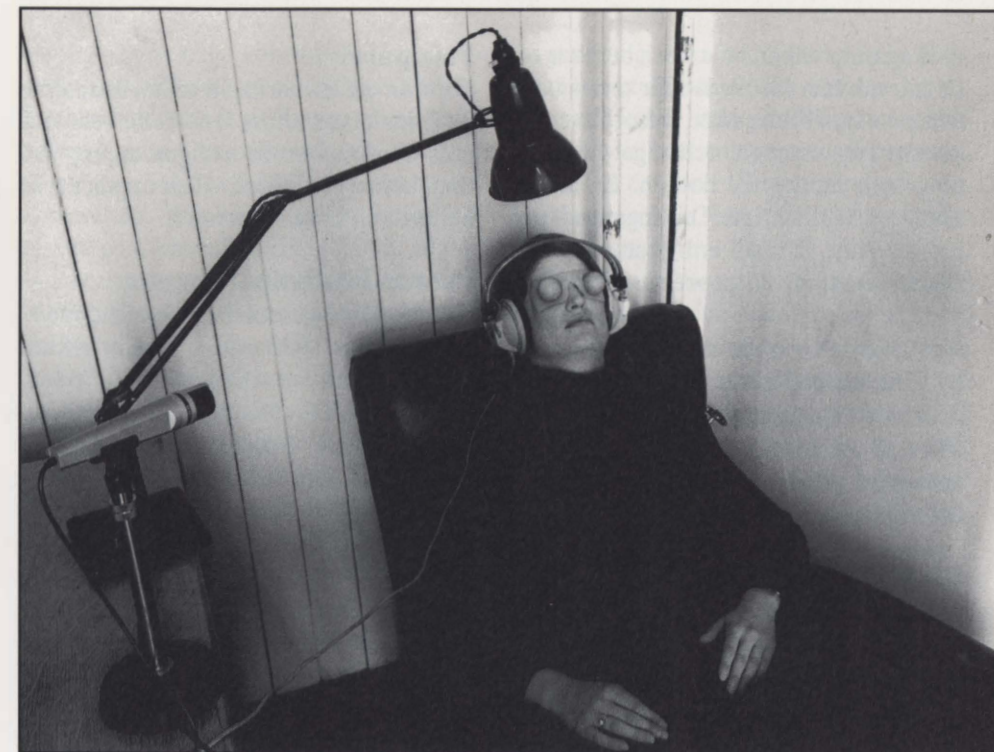
Hur ser då kritiken mot parapsykologin ut? En del kritiker menar att till synes positiva resultat har uppnåtts genom slappa försöksprocedurer, okunniga forskare, metodologiska fel, selektiv rapportering och statistisk problem. De säger därför att det inte finns skuggan av bevis för psi-fenomenen.

Parapsykologer har svarat på kritiken bland annat genom metaanalytiska översikter (storöversikter) över litteraturen om experimentell parapsykologisk forskning. Resultaten visar otvetydigt att framgångsrika försök inte kan bortförklaras med kritik av ovan nämnt slag. Specialister på vetenskaplig metod vid Harvarduniversitetet har visat att den bästa experimentella psi-forskningen idag har utförts på det rätta vetenskapliga sättet och dessutom för det mesta på ett *mer* rigoröst vetenskapligt sätt än inom forskningen i övrigt.

Dessutom har kritik mot enskilda studier flera gånger kunnat tillbakavisas, och under det gångna årtiondet har det utvecklats experimentella procedurer som står sig inför praktiskt taget all metodologisk kritik, även möjligheten av bedrägeri, genom att man tagit råd av skeptiker, när experimenten har utformats.

En annan kritik mot parapsykologin går ut på att psi-fenomenen strider mot kända naturlagar och därför är omöjliga. Parapsykologerna svarar att den kritiken tidigare var vanlig. Men idag förändras snabbt den vetenskapliga världsbilden och man kan inte dra samma gränser som förr för vad som är möjligt och omöjligt. Dessutom ökar mängden säkra data som visar att psi-fenomen finns. Så denna kritik håller långsamt på att försvinna.

En del kritiker säger att parapsykologin inte har något upprepbart experiment. De tänker på upprepbarheten inom de exakta vetenskaperna, där man har att göra med ett fåtal, välkända faktorer, som är lätta att kontrollera. Denna typ av upprepbarhet skall man inte kräva inom psi-forskningen. Vid psi-experiment har man att göra med många variabler, som vi delvis har mycket liten kännedom om och som är svåra eller omöjliga att kontrollera. Man kan alltså inte upprepa parapsykologiska resultat när man vill. Därför använder forskarna statistik för att visa upprepbarhet. Om man antar att psi inte finns, så skulle omkring fem procent

Mottagare i experiment med ganzfeldmetoden

av väl utförda psi-experiment vara framgångsrika, dvs statistiskt signifikanta, på grund av slumpen. Men om i en serie experiment genomgående 20 procent är framgångsrika, då är det är ytterst osannolikt att detta mönster skulle uppkomma bara genom slumpen, och det antyder att det har rört sig om äkta psi i en del av dessa studier.

Så om en kritiker upprepar ett experiment och inte får något positivt resultat, betyder inte det att han har visat att psi inte finns. Det måste göras en rad experiment – och då visar statistiken att psi är en verklighet.

Det är alltså så att de statistiska resultaten upprepas. Man använder idag ofta en så kallad metaanalys. Det betyder att man inte bara ser på de skilda experimenten var för sig, utan också sammanför resultaten av en rad olika oberoende studier. Då erhåller man resultat som inte kan bero på slumpen, metodologiska fel eller selektiv rapportering eller har andra "normala" förklaringar. Vad som återstår är psi.

Parapsykologerna menar att konstruktiv kritik är välkommen, på samma sätt som inom vetenskapens andra områden, men att en hel del av kritiken, däribland en del av den mest högljudda, är pseudokritik, det vill säga den har som grund en fördom hos kritikern att psi-fenomen inte kan förekomma.

Försök med slumptalsgenerator

Bland de viktigaste parapsykologiska experimenten är försök med slumptalsgenerator. Då undersöker man om psykokinesi, PK, finns. En person försöker med sin tanke påverka de tal som kommer upp genom en slumpprocess. I en metaanalys 1989 undersöktes 800 experiment utförda av mer än 60 forskare under en 30-årsperiod. De positiva resultaten var mycket små men sannolikheten att de berodde uteslutande på slumpen var mindre än en på biljonen. Därmed gavs stöd för att det mänskliga psyket faktiskt kan påverka materiella slumpprocesser.

Försök med ganzfeldmetoden

Försök med ganzfeldmetoden hör också till de viktigaste inom parapsykologin. De bygger på en teori att psi-signaler ofta finns i hjärnan men är svåra att förnimma på grund av alla sinnesintrycken som medvetandet mottar. Ganzfeldtekniken innebär att man avskärmar försökspersonen från ljud- och ljusintryck. För ögonen placerar man halva pingpongballar eller liknande och för öronen har man lurar med ett milt brus. En person, som kallas sändaren, "sänder" telepatiskt bilder till en person som befiner sig på en annan plats. De bilder som sänds kan vara fotografier eller videosekvenser, som sändaren alltså ser på och försöker överföra mentalt till

mottagaren, vilken hela tiden berättar om de intryck han får. Sedan får mottagaren titta på några bilder eller videosekvenser, kanske fyra stycken, och säga vilken av dem som sändes till honom. En är den rätta, tre är felaktiga. Om ingen telepati har använts, så skall enligt slumpen var fjärde gissning, 25 procent, vara riktig. Men i en metaanalys av omkring 700 försök, utförda av omkring två dussin forskare i olika länder, har det visat sig att 37 procent av gissningarna varit riktiga. Detta är ett mycket signifikant resultat som tyder på att telepati varit i verksamhet vid dessa försök.

Varför är nu den parapsykologiska forskningen intressant? Jo, dessa fenomen tyder bland annat på att vetenskapens kunskaper om universum är ofullständiga och att människan kan ha mentala förmågor som vi inte anat.

Källa: Frequently asked questions about parapsychology, red Dean I. Radin, PhD, i *Perspectives, A Mental Health Magazine* på Internet, november–december 1996, <http://www.cmhc.com/perspectives/articles/art11961.htm>.

Summering av ganzfeldforskningen

I sin bok *The Conscious Universe* har dr Dean I. Radin en summering av ganzfeldforskningen. Han meddelar att 1974–1997 har omkring 2549 experiment med ganzfeldmetoden rapporterats i minst 40 publikationer av forskare över hela världen. Efter en metaanalys 1985 upprepades försöken under sex år med hänsynstagande till påpekanden från skeptiker. Samma positiva resultat kom fram som tidigare.

Slutsatsen är att psi är en realitet. Ibland kan människor erhålla små mängder kunskap utan att använda de vanliga sinnen.

Om man sedan vid sidan av ganzfeldresultaten lägger resultaten av drömtelapatixperimenten från 1960- och 1970-talet, resultaten av försök med ESP-kort från 1880-talet till 1940-talet, Upton Sinclairs experiment 1929 samt tidigare studier av tankeöverföring, så finner man att samma effekter åter och åter har rapporterats av olika generationer av forskare, som använt allt mer rigorösa metoder.

Psi-spåret

För min del menar jag att i bevismaterialet finns bland annat Jens Tellefsens och Nils-Olof Jacobsons troligen upprepbara försök med psi-spåret, vilket upptäckts av konstnären Göte Andersson.

Pearce-Prattexperimentet

De så kallade Pearce-Prattexperimenten, som gjordes 1933–1934, brukar räknas till de mest bevisande inom parapsykologin. De utfördes vid Duke University i USA. Försöksledare var J. G. Pratt, som satt i ett rum med två lekar med ESP-kort framför sig. Varje lek innehöll 25 kort. Pratts och försökspersonen Pearces klockor hade synkroniserats. Pratt lyfte ett kort i taget, tittade endast på baksidan av det, utan att veta vilken figur som fanns på kortet, och lade det sedan ifrån sig med baksidan upp. Enligt ett i förväg bestämt tidsschema tog han fram det ena kortet efter det andra tills de två kortlekarna hade använts. Detta upprepades vid åtminstone 34 olika tillfällen. Försökspersonen Hubert Pearce satt under samma tid i ett annat rum, och hans uppgift var att gissa vilket kort som Pratt hade framför sig.

Det var alltså ett test av klärvoajans – inte telepati.

När experimentet var klart, vände Pratt på de kort han hade använt och antecknade på en lista vilken figur som fanns på dem. Pratts lista och den lista som Pearce gjort över sina gissningar lämnades till J. B. Rhine innan Pearce och Pratt jämförde sina listor. Vid de sista tre experimenten var Rhine själv närvarande för att kontrollera hur Pratt gjorde sina registreringar.

Slumpen kan inte förklara det signifikanta resultatet av dessa experiment. Men var det ESP eller någonting annat? Den engelske psykologiprofesorn C. E. M. Hansel, som är en av parapsykologins allra ivrigaste kritiker, utgick från att det måste finnas någon annan förklaring än ESP och åkte till USA för att kontrollera hur experimentet hade gått till.

Det hade gått 26 år sedan experimentet gjordes, men Pratt hjälpte till och gav svar på alla frågor som Hansel ställde. Hansel inspekterade lokalerna, och Pratt påpekade vilka ombyggnader som hade gjorts. Han visade Hansel hur

rummen hade sett ut 26 år tidigare. När Hansel inspekterade ett utrymme som inte längre var en del av experimentrummet men hade varit det vid tiden för experimentet, upptäckte han i detta utrymme ett fönster ut mot korridoren. Det hade alltså varit fullt möjligt för försökspersonen eller någon medhjälpare till denne att mot slutet av experimentet, när Pratt vände upp korten för att registrera dem, ställa sig på en stol och titta genom fönstret, vars understa del var belägen över ögonhöjd, 1,83 meter ovanför golvet, och se korten eller de anteckningar Pratt gjorde.

Dr Ian Stevenson reste även han till Duke University för att skaffa sig kunskap om lokalerna. Han hävdar att det är otroligt att Pearce skulle ha stått på en stol i korridoren och tittat genom fönstret. Det skulle ha väckt uppmärksamhet. Hansel svarar att om det var någon i korridoren, så kunde han ha låtit bli att titta just då. Det var nämligen bara under vissa experimentsessioner som det tycktes vara en icke slumpmässig effekt. Under många sessioner blev resultatet slumpmässigt.

Hubert Pearce försäkrade Stevenson att han aldrig hade lämnat skrivbordet i biblioteket under dessa experiment och att varken han själv eller någon han kände hade någon kännedom om ordningen hos korten, innan han lämnade sin lista över sina gissningar till Rhine och Pratt.

Men Hansel anser att om fusk kunde utföras, så utfördes det, eftersom det är enda sättet att förklara resultatet. ESP är enligt hans uppfattning omöjligt.

Hansel har inga bevis för att fusk förekommit. Men han anser att det räcker med att det hade kunnat fuskas vid ett experiment för att detta skall underkännas som bevis.

Källor:

Nils Wiklund: Hansels upptäckter. Sökaren nr 7, 1981.
Elisabet Söderström: Kritiken mot parapsykologin, Sökaren nr 6, 1994.

Uri Geller

Bland det som jag tycker gör ett starkt intryck finns boken *The Geller Papers, Scientific Observations on the paranormal powers of Uri Geller*. Redaktör: Charles Panati. Förlag: Houghton Mifflin Company Boston 1976. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/gpap.htm>.

www.tcom.co.uk/hpnet/gpap.htm.

Bland det mest anmärkningsvärda i *The Geller Papers* torde vara Eldon Byrds uppsats, som beskriver hur Uri Geller deformerade en tråd av den ovanliga metallegeringen nitinol, vilken består av ca 55 procent nickel och 45 procent titan. Nitinol har ett "minne" så att om ett föremål därav deformerar, återtar det alltid efter upphettning raskt den form det fick vid framställningen. Geller lyckades par normalt böja raka nitinoltrådar genom att lätt stryka över dem – och efter upphettning återtog de inte sin ursprungliga, raka form. Alla försök att få trådarna permanent raka igen misslyckades. Gellers behandling tycks ha suddat ut deras minne. Till detta finns ingen förklaring. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g6.htm>.

Hos ingenjören Ronald Hawke vid Lawrence Livermore Laboratory skulle Geller försöka förändra eller utplåna det magnetiska mönstret på fyra datakort. Det går inte att påverka kortens programmering genom att gnida dem. Men när två av korten sattes i datorn, sedan Geller behandlat dem, stöttes de omedelbart bort, vilket innebar att programmeringen inte längre var meningsfull. En senare undersökning visade att det magnetiska mönstret hade förändrats. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g10.htm>.

Hos biofysikern dr Thomas P. Coohill vid Western Kentucky University lyckades Uri Geller återge enkla teckningar, som han aldrig sett, böja metallföremål och påverka en kompassnål. Fastän dr Coohills experiment inte anordnades med sådan noggrannhet att de är bevisande, blev han själv övertygad om att Geller är äkta och ingen illusionist. Ett starkt intryck gjorde det att han såg en sked böjas i sin egen hand. Och två dagar efter Gellers besök började en sockersked att böja sig, vilket den fortsatte med i femton minuter. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g11.htm>.

Dr Thelma Moss vid UCLA har med kirlianfotografering visat att mental energi synes utgå från Uri Gellers fingrar, när han försöker påverka ett föremål. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g9.htm>.

De två professionella illusionisterna Artur Zorka och Abb Dickson blev övertygade om att Geller inte använde trick, sedan de utifrån sina kunskaper som

magiker gjort noga kontrollerade experiment med tanke på att omöjliggöra trick. Testrummet hade inga fönster eller speglar, endast en dörr, vilken låstes, och endast Geller och de båda illusionisterna var närvarande. "Jag blev verkligen förbluffad av vad som hände", skriver Zorka. Bland annat exploderade i Gellers hand ett nylonförfärkt handtag på en gaffel, tillhörig Zorka, och bitar flög omkring i rummet. Geller hade inte varit beredd på dessa tester och hade inte kunnat göra några förberedelser. Inte förrän efteråt visste Geller att Zorka och Dickson var illusionister. Om han vetat detta under experimenten, hade det kanske varit omöjligt för honom att få några resultat, eftersom han har svårt att arbeta inför illusionister, då dessa i allmänhet har en negativ inställning till honom så att den rätta, förtroendefulla atmosfären saknas. Bland det som Zorka och Dickson inte kunde förklara var att Geller kunde återge en teckning som Zorka endast hade tänkt på och inte ritat på papper. I sin uppsats, som är en officiell rapport till det amerikanska illusionistsällskapet, skriver Zorka och Dickson att det är deras gemensamma uppfattning att fastän de som illusionister kan upprepa vart och ett av Gellers testresultat genom att använda trick som de har kännedom om, finns det enligt vad de känner till inte några trick som kan ha använts för att åstadkomma iakttaga effekter under sådana förhållanden som rådde under försöken. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g14.htm>.

Illusionisten Leo Leslie i Köpenhamn, specialist på att avslöja bedrägliga medier, anlätades som rådgivare av den danska televisionen, när Geller skulle uppträda i ett program. Han gav instruktioner att ingen ur Gellers sällskap fick vara med i studielokalen och att en kamera alltid skulle vara riktad mot Gellers händer. Ändå syntes Geller visa upp telepati och psykokinesi. Men Leslie var inte övertygad. Från början hade han trott att Geller använde kvicksilver för att göra metaller mjuka så att de kunde böjas. Efter TV-programmet fick han möjlighet att göra några egna experiment med Geller, vilken kunde återge en teckning som Leslie gjort i hemlighet. Och en nyckel som Geller försökte böja, började krökas först när Leslie tagit den i sin hand. Ingen av Gellers vänner var närvarande i rummet under dessa försök. Leslie förklarade att såvitt han kunde förstå användes inga kända illusionisttrick.

En psykolog, som stod i närheten av Geller och iakttog varje hans rörelse, berättade att Geller ritade en blomma redan innan Leslie hade satt pennan på papperet för att rita det föremål som han hade valt (en blomma) och som sedan Geller skulle försöka återge.

Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g23.htm>.

Harold Puthoffs och Russell Targs redogörelse för sina experiment med Uri Geller vid Stanford Research Institute, SRI, *Information transmission under condition of sensory shielding*, har publicerats i "Nature" 18 oktober, 1974, ss 602–607. Redaktionell kommentar i samma nummer, *Investigating the paranormal*. Internet: <http://www.tcom.co.uk/hpnet/g5.htm>.

Kritik av Puthoffs och Targs rapport finns av J. Hanlon i *New Scientist* 1974, 64, 178–185, *The Stanford Research Institute Investigation*.

Hanlon skriver bland annat att Geller kan ha penetrerat Stanford Research Institutes radioavskärmade rum med en dold sändare och mottagare som opererade på antingen 2 cm eller 10 Hz.

Jag vill också gärna hänvisa till bokförläggare Sune Stigsjöes iakttagelser av "mirakelmannen" Olle Jönsson: <http://www.sokaren.se/INDEX72.HTML>. Experimenten är inte vetenskapliga, men det är omöjligt tro att Jönsson skulle ha fört Stigsjö bakom ljuset i alla de experiment som de båda vännerna gjorde tillsammans. Lika omöjligt är det att tro att Sune Stigsjö har lurat oss. Sunt förnuft säger detta. Men ofta får ju det sunda förnuftet stryka på foten för kära fördomar.

Försöksledareffekten är en viktig upptäckt inom parapsykologin. Se <http://www.sokaren.se/INDEX89.HTML>.

SM

I frågan om psi-bevisen har jag fått alltför liten hjälp av svenska och utländska parapsykologer. Därför inbjuds härmed Sökarens läsare att delta i diskussionen om bevisen. Sänd oss era berättelser om upplevelser och era synpunkter på bevisfrågan! Något därav kan vi komma att publicera.

SM

Gösta Fröbärj:

I min ockulta låda

I en låda har jag samlat anteckningar om både säkerställda och mindre säkra paranormala upplevelser, såväl sådana som jag tillsammans med vänner och bekanta själv varit med om och sådana som upplevts av andra utom räckhåll för min direkta kontroll.

Steg i trappan

I lådan har jag placerat ett stort kuvert, som innehåller tre upplevelser, vilka tycks helt omöjliga att förklara på "naturligt" sätt; några av de övriga förefaller också trotsa alla "naturliga" förklaringar.

Den första serien av paranormala upplevelser är av gammalt datum. Den går tillbaka till februari 1942. Det rör sig om steg nedför en trappa i bostaden hos ett överläkarpar. Första gången jag upplevde detta, sov jag i ett litet rum alldeles invid trappnedgången. Jag vaknade "men gick inte ut för att se efter", vilket var det huvudsakliga innehållet i en kritik, som jag fick från en person med naiva åsikter. Flera månader efter min märkliga upplevelse gav överläkarparet mig en bekräftelse på att både de själva och flera av deras vänner och släktingar upplevt detsamma.

Om detta berättade jag kortfattat i Sökaren nr 2, 1994. Nils-Olof Jacobson kommenterade i samma nummer av tidskriften vad jag skrivit. Hans invändningar var helt berättigade. I hastigheten hade jag försummat att meddela något om den kontinuerliga kontakt, som jag genom många år hade med läkarfamiljen, deras släktingar och vänner, som år efter år upplevde detta oförklarliga. Jacobson trodde givetvis, att jag grundade allt på ett flera decennier gammalt minne. Det var en svår försummelse av mig att inte berätta, att vi alla inblandade ofta talade om detta och att vi också hade samtida anteckningar att stödja oss på. Givetvis borde jag i artikeln ha klargjort, att jag som psykolog av facket var väl underkunnig om minnets otillförlitlighet!

En intressant detalj, som jag försummade att ta med i artikeln i Sökaren var det faktum, att läkarparet anlände till kurorten i fråga, eftersom överläkartjänsten blivit

ledig av den orsaken att den förre överläkaren suiciderat och det just i samma bostad. Den tillträdande överläkaren med familj upplevde de oförklarliga ljuden och vissa andra företeelser genast vid ankomsten till sin nya bostad. I brist på "naturliga" förklaringar tillgrepp de som "förklaring" händelsen med självmordet i fråga.

Det okända syskonet

Mycket talar för att följande händelse är att betrakta som ett psi-fenomen, även om det kan tänkas röra sig om en märklig tillfällighet. Jag reste ofta under 1964 mellan Göteborg, där jag arbetade vid universitetet, och Falköping. På sjukhuset i Falköping vårdades min mor för en komplicerad gallvägsåkomma. Kvällen före operationen tog jag tåget upp till Falköping, där jag senare på kvällen sammanträffade med Folke Karlsson, en nära vän till John Björkhem. Folke var fin sångare och musiker men försörjde sig huvudsakligen på sin antikaffär. Just den kvällen inbjöd han mig att övernatta i sin bostad, vartill jag tackade ja. Han gjorde i ordning en skön sovplats åt mig, placerade en svag nattlampa intill sängen och serverade te med smörgåsar till oss båda. Han kände till, att min far avlidit några månader tidigare. Plötsligt går han i trans och börjar prata om min avlidne far. "Din far togs emot av en bror till din farfar. Han hette Karl. Han var sjuk på något sätt." Jag kände till, att min fars äldste farbror hette Karl och att han enligt vad min far berättat för mig led av någon form av epilepsi och att min farfar tagit väl hand om honom. Bland annat hade han tagit med honom på en resa till Gotland och även skyddat honom, då han emellanåt fått grandmal-attacker. Vidare talade Folke om en faster till min far. Hon hette Maria och var stark och handlingskraftig. Även detta stämde. Maria hade vid sekelskiftet en möbelaaffär i Skövde. Nå, detta tycktes mig inte märkligt – både Karl och Maria var ju åtminstone vid den tiden vanliga namn. Men Folke tillade, att min farfar också hade en syster med namnet Emilia. Här måste Folke ha tagit fel, tänkte jag. Inte heller lyckades det mig att senare få någon av

mina äldsta släktingar på min fars sida att erinra sig någon Emilia.

Men så en natt några veckor senare råkade jag lyssna till ett tonband, där min far räknade upp alla min farfars syskon. "Och så fanns det en flicka, som hette Emilia, men hon dog som liten..." Jag rusade ned till min yngsta faster, som bodde i nedre våningen i det tvåvåningshus, som mina farföräldrar låtit bygga så tidigt som 1905. Jag ropade: "Här har vi lösningen på den gåta som vi och flera anförvanter förgäves tänkt på och pratat om ett par månader!" Min faster skyndade sig uppför trappan och fick höra min tidigare avlidne far berätta om farfars alla syskon, och där på tonbandet fanns också Emilia med. Med stor sannolikhet hade jag långt tidigare hört det namnet på tonbandet, men i så fall fanns det endast undermedvetet bevarat!

Den nye biskopen

Nu erinrar jag mig en händelse, om vilken John Björkhem berättat. Han begav sig vid ett tillfälle till ett medium i London. I fickan hade han ett brev, vari meddelades, att biskop Stadener i Växjö avlidit. Björkhem vistades vid tillfället inte alltför långt från mediets bostad. Därför gick han till fots hem till mediet, och i fickan hade han brevet om Stadener, vilket han just fått från Sverige. Björkhem säger sig inte ha en tanke på vem som skulle bli Stadeners efterträdare, men inkommen till mediet fick han idén att fråga, vem som skulle bli den avlidne biskopens efterträdare. Mediet "ritade" då med tvekan och långsamt ett stort B med fingret i luften, och plötsligt fullbordade hon namnet – det blev till Brilioth. När hon snabbt fullbordat namnet, försäkrade hon, att efterträdaren skulle bli Brilioth, en förutsägelse som skulle visa sig riktig. Men lägg märke till att mediet var helt okunnig om Stadener, Brilioth, Växjö etc.!

Just vid nedskrivandet av dessa rader bläddrar jag i tredje upplagan av John Björkhems "Det ockulta problemet" (från 1954). Jag finner mycket riktigt denna berättelse i not 1 s. 108 – 109.

Fars död

Den kanske mest häpnadsväckande paranormala händelse som jag själv haft att göra med skall här berättas i största korthet. I min ockulta låda har jag bland annat två intressanta originalbrev. De härrör från två av mina bästa studentskor vid universitetet i Göteborg. De tillhörde en liten grupp trebetygsstudenter som följde min undervisning i personlighetsteori och projektiv diagnostik. Kursen hade avslutats en hösttermin. Båda fick senare betydelsefulla befattningar som kliniska psykologer, den ena som chefspsykolog vid ett västsvenskt mentalsjukhus, den andra som framgångsrik universitetslektor i Göteborg (känd bland annat för forskningsresultat angående mobbing bland skolbarn).

Nå, höstterminen var alltså slut, och jag lämnade Göteborg för att fira jul i mitt hem i Hjo. Den enda uppgiften jag hade kvar av höstterminens arbete var att rätta och betygsätta tiotalet provskrivningar i personlighetspsykologi. Emellertid var min far sjuk, och hans tillstånd försämrades hastigt och allvarligt en decemberdag, så att jag måste föra honom till ett sjukhus i

Skövde.

Synnerligen märkligt är nu, att de omtalade studentskorna, som vistades i ett studentrum på Chalmers, båda hade en besynnerlig upplevelse på kvällen när min far ganska plötsligt avled. Först ett stycke in på följande vårtermin kom det till min kännedom, vad de upplevt. Den ena fick jag följa med till hennes föräldrahem. Hon läste upp en byrålåda och gav mig ett förseglat brev med anteckningar som hon gjort kvällen, när min far avled. Jag har bevarat detta brev liksom det jag senare fick av den andra studentskan.

Vad de tillsammans upplevde var en förtärad stämning i rummet. En av dem skriver bland annat att hon i en syn ser en massa människor komma förbi, bland dem Gösta Fröbärj. "Rummet försvinner, allting är bortanför tid och rum. Det är outhärdligt kvavt. Göstas ansikte är som pergament i dödskaform. En gestalt tar form bakom, insvept i en mörk klädnad. En intensiv skräckkänsla inställer sig /.../ och det blir alldeles kallt."

Men så: "Rummet blir alldeles rent och en känsla av lätthet inställer sig."

Den andra studentskan skriver: "En känsla av oändliga avstånd och ödslighet började förnimmas i rummet. Väggarna tycktes upplösas, liksom tidsbegreppet. Genom de öppna väggarna defilerar en mängd människor. /.../ GF (Gösta Fröbärj) flyter fram klädd i sina vanliga gångkläder. Han är sig oerhört lik. Ansiktet var otäckt med huden pergamentartat åtstramad. Han bara står, mycket nära oss. Då ser jag bakom honom en äldre man, mager och insvept i något. Avståndet till denne man kunde röra sig om meter eller ljusår. All tidsuppfattning var också ur funktion."

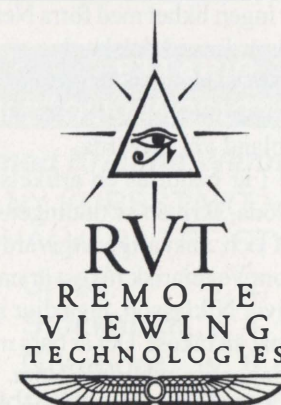
När dom försvann erfor jag en otrolig lättadskänsla, luften blev kylig och lätt att andas."

Jag tänker senare återge båda breven i facsimil i en artikel, avsedd för Sökaren. De här raderna avslutar jag nu med ett citat ur Hamlet: "There are more things on earth and in heaven, Horatio, than are dreamt of in your philosophy."

Gösta Fröbärj är fil.lic. i psykologi, leg. psykolog och fil. lic. i teoretisk filosofi.

Remote Viewing Technologies of Scandinavia presents:

A Remote Viewing training seminar with internationally renown author and lecturer, Dr. David A. Morehouse

Can we change our personal and collective destiny? According to former US Military-trained Remote Viewer David A. Morehouse, Ph.D., the answer is "yes". RVT-Scandinavia presents a two-part series of evolutionary workshops where the student will learn to transcend time and space through the art and science of Coordinate Remote Viewing, bringing about a psycho-spiritual transformation of body, mind and soul. Each sequential workshop focuses more closely on the paradigm shift taking place in human societal evolution and the role that Remote Viewing will play in expanding conscious awareness in the global society of the new millennium.

Phase I – Basic Coordinate Remote Viewing, SEK 3.250: Oslo 22/9-24/9, Sthlm 8/10-10/10,

Örnsköldsvik 11/10-12/10, Göteborg 15/10-17/10, Brüssel 12/11-14/11

Phase II – Intermediate Coordinate Remote Viewing SEK 3.250: Oslo 24/9 -26/9, Örnsköldsvik 13/10-15/10, Brüssel 19/11-21/11

Combined Phase I & Phase II SEK 5.500: Oslo 22/9-26/9, Örnsköldsvik 11/10-15/10, Brüssel 12/11-14/11+19/11-21/11

Phase III – Extended Remote Viewing SEK 5.500: Karlskoga 4/10-8/10

Nonrefundable course deposit SEK 500, paid to Postgiro: 181 85 68, RVT-Institutet, Drottninggatan 29, 411 14 GÖTEBORG
For more information please contact RVT-Scandinavia at 031 711 5905, address: Drottninggatan 29, S - 411 14 GÖTEBORG

Svarta mysterier i Quintessens

De piffar upp verkligheten med idéer om häxor, trollkarlar och svartkonster. Mysterier med stänk av fasa gör deras liv mer spännande. Idén om zombier (levande döda) som lyder någon ondskefull härs-kare, ger den mörka fantasin flykt. Sällskap med hemlig kunskap om magi, voodoo, förbannelser, andar och ockulta riter ger åt verkligheten en svartkant och antyder att vi själva kan förvärva och använda oss av krafter utöver det normala.

Quintessens är en ny tidning för dem som vill se verkligheten i ett trolskt, till synes farligt skimmer.

Om du finner en sådan verklighetsbeskrivning fängslande, kan du skriva till Quintessens, Box 777, 114 79 Stockholm.

Nexus i opposition

Peter Sandblad gav under flera år ut Nexus för Helhet & Utveckling, en tidskrift av new age-typ. Sedan en tid utkommer nu en tidskrift med namnet **Nexus Nya Tider**. Den har ingen likhet med förra Nexus. Chefredaktör är Lars Adelskog.

Nya Nexus har artiklar som tar upp väsentliga frågor men ofta är svåra att bedöma, fast ibland väl läsvärda.

I nr 3 i år påbörjas en artikelserie om levande föda, skriven av tidningens redaktionschef och ansvarige utgivare Johan Niklasson. Vegetarisk råkost är naturlig föda, skriver Niklasson, inga djur i naturen äter annat än råkost. Det är bara människan som lagar sin mat med hetta. Vid upphettning förstörs maten, skriver Niklasson, den förlorar sin livsenergi, och människor drabbas av allehanda sjukdomar.

Människokroppen har under år-miljoner anpassats till den näring som växtriket erbjuder, påpekar Niklasson; därför är vegetarisk råkost rätt föda för oss människor.

Kvaliteten på det vi äter avgör direkt kvaliteten på våra liv, hävdar också Niklasson. Den påverkar både vår fysiska och mentala kapacitet. Den som äter råkost tänker klarare och bättre än andra.

I övrigt får vi i nr 3 bland annat veta vad Pytagoras lärde om livets mening och att växterna gror bättre med musik. En skribent gör gällande att M/S Estonia sänktes, och Arne Groth bidrar med en artikel om jordstrålning.

I tidigare nummer bl a Låg Atlantis i Antarktis?, Fjärrsyn, en förmåga vi alla äger, Jesus, hur myten uppstod, Cancergåtans lösning.

Nexus Nya Tider är delvis en svensk version av en australiensisk tidskrift med samma namn.

I Nexus-mixen ingår stänk av politiska besynnerligheter. Adelskog ser själviska politiska sammansvärjningar av eliter som vill ha all makt, exempelvis Bilderberggruppen.

Tidskriften står i kraftig opposition till flera värderingar och synsätt som idag dominerar i vårt samhälle, både politiska och vissa andra.

Den intresserade kan ringa 031-711 80 01.

Nyspiritism i Innerspåret

Tidskriften **Innerspåret** är en fortsättning på den nu nedlagda Ljusåret, med Göran Westlund som redaktör (0155-28 89 23). Kärnan i livssynen bakom Innerspåret är tron på det fenomen som kallas kanalisering, dvs en form av spiritistisk medialitet. Man lyssnar på andliga ledare, som talar genom medier.

Innerspåret, som är betydligt tunnare än sin föregångare, återger kanaliserat material, fast inte i samma omfattning som Ljusåret.

Tidskriften innehåller en del litet kritiska reflektioner.

Transplanterade minnen

I sin bok *A Change of Heart* (Little Brown, New York, 1997) berättar Clare Sylvia om att hon efter en hjärt- och lungtransplantation blivit påverkad av dona-torns personlighet.

Efter organtransplantationerna började hon längta efter mat som hon aldrig tidigare hade tyckt om, såsom öl och paprika.

När Clare Sylvia sedan träffade organdonatorns familj, fick hon veta att den unge man vars organ hon övertagit, hade tyckt om öl och paprika. Han hade också varit rastlöst verksam. Efter transplantationerna blev Clare oförklarligt rastlös och kände behov att resa på ett sätt som var helt olik hennes tidigare personlighet.

I tidskriften *The Anomalist*, nr 7, Winter 1998-1999, finns en utförlig artikel av Michael Grosso, som skriver att ett ökande antal människor som genomgått organtransplantation, berättar att de har övertagit smak, vanor, attityder och vissa minnen från de döda donatorerna.

Grosso tar bland annat upp ett fall som rapporterats av psykologen Paul Pearsall. En 35-årig kvinna fick ett nytt hjärta från en 24-årig prostituerad. Kvinnan hade tidigare haft måttliga sexuella behov, men efter transplantationen ville hon ha sex med sin man varje kväll och pratade öppet om sex.

Kan minnen vara häftade vid kroppsorgan precis som vid andra föremål (psykometri)?

Vetenskapligt symposium om akupunktur och helhetsmedicin

ordnas i Stockholm 9-10 oktober 1999 av Sällskapet för Parapsykologisk Forskning och Nätverket för Gränsöverskridande Vetenskap. Huvudtalare är läkaren och akupunktören Vilhelm Schjelderup, en av Norges ledande personer inom helhetsmedicin och författare till ett flertal böcker inom området. Han talar om 'Organismens läkandesystem' och 'Är en vetenskaplig förståelse av helheten möjlig utifrån parapsykologi och helhetsmedicin?'

Förutom praktiska övningar och samtal i intressegrupper kommer vi att få höra föredrag av Curt Lindmark om kirlianeeffekten, Benny Johansson om en ny teknik för datoriserat kirlianefoto i ett projekt för toppidrottsmän, Nils-Olof Jacobson om meridianbaserade psykoterapeuter med flera.

Symposiekostnad 400:-. Måltider tillkommer.

Program kan beställas av Göran Brusewitz, tel/fax: 08-466 98 58, e-post: goran.brusewitz@swipnet.se
Britta Deurell, tel/fax: 08-560 338 55, e-post: stiftelsen.arcia@telia.com

Framtiden förutsägs

Fidel Castro flyttar till Beverly Hills.

Elizabeth Taylor gifter sig med Burt Reynolds.

Se där ett par av de spådomar för 1998 som inte slog in.

Det är Skeptical Inquirer-skribenten Gene Emery som sedan 1979 tagit för vana att kontrollera välkända siars förutsägelser. De lyckades – som vanligt – inget vidare. Inte en enda lyckades till exempel förutspå Monica Lewinsky-affären.

Skeptical Inquirer Electronic Digest 24/12 1998.

Ur *Folkvett* nr 4, 1998

Fritänkare

Fritänkaren är en tidskrift som ges ut av Human-Etiska Förbundets Stockholmsavdelning (tel. 08-32 01 75). Humanetikerna är ateister och agnostiker. Tidskriftens primus motor är Gunnar Ståldal, som är en av de mest aktiva humanetikerna i Sverige. Han har i Fritänkaren bland annat skrivit om Alf Ahlberg, "en folkets lärare", om Nils Ferlin och frågan om livets mening och om Gustaf Fröding och livs-åskådningsfrågorna. Där finns också en artikel av Sven Lagerstedt om religionskritiken hos Hjalmar Söderberg.

Den som inte vill mura in sig i ett eget trostorn och ställa sig utanför vindarna omkring, kan gärna ta del av humanetikernas tankar.

Alf Ahlbergs bok *Tankelivets frigörelse* "handlar bl a om vår tids fördomar, om vanliga tankefel, om språkets makt över tanken, om gruppens 'makt' över individen. Boken genomsyras av en stark tilltro till det mänskliga förnuftet och det rationella tänkandet, men också av en lätt pessimistisk grundstämning."

Gunnar Ståldal
i Fritänkaren

Teosofin

"Teosofin visar att det finns syfte och mening i tillvaron och att allt sker enligt en stor plan för utvecklingen. Teosofin medför en optimistisk livssyn, som vilar på lagen om rättvisa – som vi sår får vi skörda – vilket gör människan till herre över sitt öde, barn av sitt förflutna och förälder till sin framtid. Teosofin stärker känslan av

mänsklig samhörighet. Hos dem som i sitt medvetande införlivat dess grundläggande principer, sker hela tiden en korsbefrukning mellan studier och dagligt liv, varje yttligt sett obetydlig händelse blir en viktig del av det liv som omsluter allt och alla. Isoleringens och avskildhetens tunga börda lyfts av."

Barbro Melander
i Tidlös Visdom

Veganism

Veganismen är en politisk rörelse på väg att etableras. Det framkommer i en intervju i *Vetskap* med Veronica Abnersson, etnolog vid Umeå universitet, som under ett par års tid följt medlemmar i veganrörelsen på nära håll.

Genom att intervjuar veganer, delta som observatör vid demonstrationer och skicka ut frågor via Internet till medlemmar i rörelsen har Veronica Abnersson samlat in material som delvis ger en ny bild av veganismen.

Att fokusera på sabotagen mot köttindustrin och pälsdjursfarmerna ger bara en begränsad bild av veganrörelsen, anser hon. Sabotage och civil olydnad är visserligen en viktig del i manifesterandet av rörelsens ideologi, men lika viktigt är veganernas val av livsstil.

– Att bli vegan är ett medvetet val som kräver eftertanke och mod, och att se veganismen som en övergående ungdomsrörelse är att förenkla den, betonar hon.

Veronica Abnersson ser djurrättsrörelsen som en del i en större politisk strömning, som ytterst handlar om kritik mot den maktobalans som råder mellan arter, raser och kön. Många veganer är

dessutom exempelvis miljöaktivister, antirasister och feminister. Denna typ av ideologi, med helhetssyn, är definitivt något som kommit för att stanna, tror Veronica Abnersson.

Ur *Djurens Rätt!* nr 2, 1999

Husauktion i Bohuslän

Stort hus vid sjö. 031-126094
Kursgård Kollektiv
HTTP://HOME2.SWIPNET.SE/~W-21169/Hallevadsholm.HTM

MASSAGEBÄNKAR & -STOL

Ring eller skriv för prospekt!
Vitaform
Alekärrsvägen 30
445 56 Surte
Tel 031-98 34 77

ETTÄRIG

BILDOLKNINGSUTBILDNING

med Kristina Wennergren

NY KURSSTART VARJE
HALVÅR I TRE STÄDER:

♥ Umeå v. 2, v. 31 -00
♥ Stockholm v. 4, v. 24 -00
♥ Göteborg v. 6, v. 29 -00

Bildtolkningscentret, Box 2145,
448 02 TOLLERED, Tel: 0302-320 37
Fax: 0302-320 72, Mobil: 070-213 50 43
E-mail: bildtolkningscentret@swipnet.se

Änglar

Hur de ger sig till känna i våra liv.
En bok som väcker vårt medvetande.
Flera författare. Pris 140 kr.

Nova Förlag

Kungsg. 2 B, 223 50 Lund
Tel. 046-12 12 48

Hypnos

Tekniken att genom hypnos låta en person återuppleva delar av ett "tidigare liv" har fått en hel del publicitet, bland annat genom populärt skrivna böcker.

Parapsykologer är kritiska. 1976 skrev professor Ian Stevenson, som är expert på reinkarnationsproblemet, att det hypnotiska tillståndet i flera avseenden påminner om drömmandet. Det undermedvetna är befriat från medvetandets normala hämningar och kan i det tillståndet i dramatisk form presentera en ny "personlighet". Den personlighet, som uppträder som följd av hypnotisörens instruktioner – klara och tydliga eller underförstådda – att "gå tillbaka till en annan tid och ett annat liv" kan synas mycket trovärdig både för den som har upplevelsen och för andra.

Men, skriver Stevenson, nästan alla sådana hypnotiskt framkallade personligheter är fantasiskapelser, precis som innehållet i de flesta drömmar. De kan innehålla en del riktiga historiska detaljer, men dessa kommer vanligen från normala informationer som den hypnotiserade fått från exempelvis böcker, tidningar, radio och TV.

Hypnos har också använts för att få fram sanningen om UFO-händelser, bland annat så kallade ombordtaganden.

Phil Klass berättar om detta i vårnumret 1981 av tidskriften *Skeptical Inquirer*. Han tar upp det mycket omskrivna amerikanska UFO-fallet med Betty och Barney Hill, där hypnos användes. Makarna Hill observerade i mitten av 60-talet under en biltur ett oidentifierat lysande föremål på himlen, och de upplevde minnesförlust under en period därefter. En tid senare hypnotiserades de och berättade då båda två att de blivit kidnappade av UFO-varelser och förda ombord på deras luftfarkost.

Hypnosen utfördes av en psykiater i Boston, dr Ben Simon. Denne menade att det som Betty och Barney Hill berättade, när de var hypnotiserade, var fantasier. Han förklarade att hypnos inte är någon magisk väg till sanningen.

Phil Klass har intervjuat Simon, som sagt att makarna Hill säkerligen såg ett skarpt ljussken, vilket skrämde dem, men att den fortsatta berättelsen om kidnappningen var ihopfantiserad.

Simon spelade för Klass upp några band, där Barney under hypnos berättar hur han ser ett skarpt sken. Händelsen återupplevdes i det hypnotiska tillståndet, och man kunde höra fruktan i Barneys röst. Simon sa att han aldrig tidigare haft en patient som blivit så upprörd under hypnos. Men när Betty och Barney under hypnos beskrev hur de togs ombord på rymdskeppet av främmande varelser med underligt utseende, då var rösten avslappnad och oengagerad – som om de berättade om ett besök på något shoppingcenter. Denna skillnad var ett av dr Simons skäl för sin uppfattning.

Alvin H. Lawson, professor i engelska, har låtit hypnotisera människor som inte säger sig ha haft någon UFO-upplevelse men som i det hypnotiska tillståndet tillsagts att de stött på UFO och UFO-varelser. De har av hypnotisören uppmanats att berätta om sin upplevelse. De har då pratat om samma slags händelser som de hypnotiserade personer har gjort vilka sagt sig ha haft en

verklig UFO-upplevelse men förlorat minnet av större delen av händelseförloppet. Resultatet visar enligt Lawson att man bör vara försiktig med att tolka vad som sägs av UFO-vittnen under hypnotisk regression. Ett hypnotiserat vittne kan, säger han, blanda ihop egna fantasier och verkliga erinringar utan att varken vittnen självt eller hypnotisören är medveten om detta.

Martin T. Orne har varit president i *International Society of Hypnosis* och är en internationell auktoritet på hypnos. I en uppsats i *International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis*, oktober 1989, om bruk och missbruk av hypnos i rättsfall skriver han att experiment har visat att vittnesmål under hypnos är otillförlitliga. "Det är möjligt att simulera hypnos och lura även mycket erfarna hypnotisörer." Det är också möjligt för personer i djupt hypnotiskt tillstånd att medvetet ljuga, upplyser Martin Orne.

Orne skriver också att hypnotiska suggestioner, som ges en person för att återuppleva tidigare händelser, sätter en press på honom att ge upplysningar om händelser som han har fått, om ens några, verkliga minnen av. I synnerhet blir det en press när suggestionerna åtföljs av frågor om specifika detaljer. De hypnotiska suggestionerna kan friska upp personens minne och ge en del ytterligare faktiska informationer, men de får honom också att fylla i detaljer som är plausibla, men består av andra minnen eller av fantasier. Orne anser att det är ytterligt svårt att veta vad som under hypnos är ihopfantiserat och vad som är sant.

Det är Ornes uppfattning att det inte går att dra några rimliga slutsatser av enbart upplysningar under hypnos. Det behövs oberoende bekräftelser. Han skriver att när den hypnotiserade får prata fritt, då framkommer de mest tillförlitliga upplysningarna, men också de minst detaljerade. Ju mer vittnet utfrågas om detaljer, desto fler detaljer kommer fram, men med en markant minskning av tillförlitligheten.

Orne skriver också att "pseudominnen", som under hypnosen kan skapas av sådant som en person läst eller hört, kan införlivas med minnesbanken och uppfattas som om händelserna verkligen ägt rum.

Orne pekar också på följande: "Om hypnotisören har en tro om vad som hänt, är det ytterligt svårt för honom att undvika att oavsiktligt leda den hypnotiserades erinring så att denne till slut 'kommer ihåg' det som hypnotisören tror verkligen har hänt".

Den roll som fantasin spelar i hypnos har dokumenterats av Josephine R. Hilgard i "*Personality and Hypnosis: A Study of Imaginative Involvement*" (1979) University of Chicago Press. Så långt referat av Phil Klass artikel.

En amerikansk vetenskaplig panel meddelade i mitten av 80-talet att hypnotiserade personer kan erinra sig mer än icke hypnotiserade, men att deras erinringar kan vara felaktiga.

I en undersökning kunde hypnotiserade personer komma ihåg dikter som de inte kunde återge när de inte var i hypnotiskt tillstånd. Men när man jämförde de återgivna dikterna med originalen, visade det sig att improvisationer och rena påhitt förekom.

Hypnotiserade tycktes också lättare än icke hypnotiserade

påverkas av ledande frågor.

Panelen ansåg att hypnos bör användas i undersöknings-syfte endast när det som framkommer kan bekräftas på annat sätt.

Rapporten har varit publicerad i tidskriften *Scientific American* 252:73. Här referat från tidskriften *Brain/Mind Bulletin*, 19 augusti 1985.

I *Skeptical Inquirer*, sommarnumret 1988, finns en artikel om hypnos och reinkarnation, skriven av en klinisk psykolog, Jonathan Venn. Venn berättar om en patient, 26-åriga Matthew, som led av hjärtnevroz med smärtor i bröstet. Undersökningar visade att det inte fanns något fysiskt fel på honom. Han uppmanades att uppsöka en psykolog, och så blev han Jonathan Venns patient.

Matthew var villig att pröva hypnos för att bli botad från sina besvär. Det visade sig att han var mycket lätthypnotiserad, gled snabbt in i ett djupt hypnotiskt tillstånd och reagerade på olika hypnotiska suggestioner, bland annat att gå tillbaka i tiden. Under hypnosen trodde han faktiskt att han var tillbaka i en gången tid. Han fick ett barns röst och betedde sig som ett barn. Snart gick åldersregression så lätt för honom att det började uppträda spontant utan psykologens aktiva medverkan.

Till slut gick Matthew tillbaka till ett föregående liv som den franske piloten Jacques Gionne Trecaulte, vilken blivit skjuten till döds av en tysk pilot i närheten av Mons i augusti 1914.

Matthew visade starka känslor som om han verkligen upplevde händelserna i Trecaultes liv.

Under 18 månaders behandling hos psykologen uppträdde Jacques Trecaulte-personligheten 20 gånger. Till en början mindes Matthew ingenting av detta, men till slut blev han medveten om Jacques och kom att tro att denne verkligen hade levat.

Matthews bröstsmärtor försvann under terapin, och han fick bättre relationer till sin fru, sina barn och sina arbetskamrater. Jonathan Venn skriver att om han hade trott på reinkarnation som förklaring, så hade han hävdad att patientens hjärtnevroz hade samband med hans död i det tidigare livet och att tillfrisknandet hade möjliggjorts genom att den händelsen återkallats under hypnosen. Men Venn ser saken på ett annat sätt. Han menar att Matthew, liksom många psykosomatiska patienter, led av en betydande stress men saknade förmåga att ge riktigt uttryck för sina känslor. Matthew var medveten om sitt problem och såg roten till det i faderns stränghet. I identifieringen med Jacques under hypnosen kunde han ge fullt uttryck för sina känslor. Ju längre bort från sitt verkliga liv han kom, desto lättare blev det för honom att visa känslor. Jonathan Venn skriver att regressioner till tidigare liv kan ha ett terapeutiskt värde inte för att de är verkliga, utan tvärtom för att de inte är det.

Jacques Trecaulte skulle ha levt i en tid och på en plats varifrån historiska dokument finns tillgängliga. "Jacques" gjorde 47 uttalanden som kunde kontrolleras på bibliotek och i olika arkiv. 30 av uttalandena kunde kontrolleras i USA (inklusive vad han sa om Frankrikes historia och geografi). De återstående 17 uttalandena, exempelvis namn på franska medborgare och uppgifter om förhållandena i staden Thionville, där "Jacques" sade sig ha bott, kunde kontrolleras endast i Frankrike.

Jonathan Venn menar att om Jacques verkligen hade existerat, skulle hans uppgifter ha bekräftats lika mycket i franska dokument som i böcker med mera, tillgängliga i USA. Om Jacques däremot var en fantasiskapelse, delvis byggd på latent minnen, så borde han ha rätt i sådana uttalanden som kunde verifieras i amerikanska källor men fel i sådana som kunde verifieras

endast i Frankrike. Det visade sig att av de 30 uttalanden som kunde kontrolleras i amerikanska källor, var 16 riktiga och 14 felaktiga. "Jacques" visste namnen på franska städer och vapentillverkare samt månad och år för slaget vid Mons. Å andra sidan existerade inte vissa platser, som han nämnde, och hans egen död kunde inte ha gått till så som han uppgav: maskingevär, som han sade sig ha blivit skjuten med, installerades inte i flygplan förrän i oktober 1914.

Samtliga 17 uttalanden av "Jacques", som endast kunde kontrolleras i icke-amerikanska dokument, visade sig vara falska. Jacques Trecaultes namn fanns inte i de tre arkiv som borde ha haft uppgifter om honom, om han funnits, nämligen militärarkivet i Paris, stadsarkivet i Thionville och giftermålsdokumenten i Thionville. Det fanns heller inga omnämnanden av hans hustru, son, fader och svärfader. Den gata, där han sade sig ha bott, hade aldrig funnits.

Jonathan Venns slutsats blev att Matthews "föregående liv" saknade grund i verkligheten.

Venn skriver att påståenden under hypnos om tidigare liv kan verka övertygande om endast det som stämmer rapporteras och det övriga förtigs. Fallet Matthew kunde ha sett ut som ett reinkarnationsfall, om det hade gjorts en selektiv rapportering. Matthew visste mer om fransk historia och geografi än man kunde vänta sig av en amerikan med high school-utbildning.

Venn tror att Matthew kan ha fått sina kunskaper om Frankrike genom exempelvis böcker och TV-program, fastän han själv var omedveten om detta.

INRE HARMONI

Sveriges största alternativmässa

KROPP
&
SJÄL

Allt inom
New Age

Ring för
program!

Med utställare från hela landet

- ♥ Umeå/Universum 2-3/10 –99
- ♥ Helsingborg/Idrottens Hus 6-7/11 –99
- ♥ Huskvarna/Folkets Park 4-5/3 2000
- ♥ Göteborg (mitt i Centrum) 1-2/4 2000
- ♥ Falun /Lugnet 6-7/5 2000
- ♥ Flera städer hösten 2000

Gratis föredrag, scenprogram, spå dig, astrologi, aura-fotografering, handläsning, numerologi, akupunktur, massage, healing, naturmedel, örter, stenar, kristaller, indianhantverk, smycken, litteratur för självutveckling, CD-musik, meditationskassetter m.m.

Är Du utställare - ring och prata med oss
om vår lågprisprofil!

ARISTO 2000, Britt Rudolfsson, Småbränna 37,
914 95 GRÄSMYR, E-mail: aristo2000@swipnet.se
Tel: 0930-702 53, 0930-702 54, Fax: 0930-702 12
Mobil: 070-339 00 85 och 070-213 50 43

tungt liv bakom sig. Uppvuxen i en alkoholistfamilj på Island kom han i tonåren in i hippiegängen och därifrån till drogmissbruk. Han mediterade men gjorde inga andliga framsteg, eftersom han var drogad den mesta tiden. Efter en tid i fängelse kunde han bryta med mycket av sitt gamla liv, men var fortfarande alkoholberoende. 1982 satsade han på ett behandlingsprogram och förblev sedan nykter (med undantag av ett rejält återfall 1994). Han kom in i samhället igen, startade ett företag på Island som han sålde när han kände dragning att flytta till Sverige.

Jag öppnade boken med viss skepsis – ännu en bok om "kanalisering". Den skiljer sig dock från mängden. Den är mycket personlig, skriven på ett enkelt språk, i korta avsnitt i gles sättning på sidorna. Det gör texten lätt att ta till sig, ett stycke eller två i taget att reflektera över.

Texterna är vardagsnära, handlar om att finna friheten inom sig själv, att leva i nuet och att leva i ljuset. Ibland kan texten verka lite troskyldigt naiv, men så upplever ju tvivlaren den som lever i förtröstan. Elias ger också flera meditationsövningar; de är originella och känns bra att göra. Han betonar både i text och övningar vikten av att verkligen förlåta, både oss själva och andra.

Jag kan ju inte veta om Elias' änglar "finns" i någon mening annat än som "avknoppningar av mediets undermedvetna", som SM brukar uttrycka det. I varje fall finns de för ho-

nom, och utifrån denna upplevda närvaro har han skrivit sin bok. Jag tycker om Elias bok. Den passar bra på nattbordet, att läsa en stund "vid dagens slut", som andaktsböcker som fanns förr i tiden. På ett enkelt och personligt sätt förmedlar den inspiration och kontakt med det inre ljuset. Och en ängel kan vi väl alla behöva.

Nils-Olof Jacobson

Magiker och helare

Gerald Loe heter en amerikan som presenteras som "healer och läromästare i helande". Han har en ovanlig bakgrund, som magiker och underhållare. Genom en kurs i klärvoajans blev han intresserad av helande, som han sedan har ägnat sig åt. I boken *Gåvan att hela* sammanfattar han sina erfarenheter. Det är en bok på 185 sidor i behändigt format, utgiven 1999 av det flitiga förlaget Planetstadens Böcker i Lomma.

"Ta upp boken och känn dess energi" manar en text på framsidan. Jag är väl förstockad – jag kände inget särskilt.

Loe skriver enkelt och populärt om helandets olika aspekter, om att kanalisera energi, om sjutton olika tekniker för helande och om "Ytterligare Tips och Diverse". Det finns också ett kapitel om att gå tillbaka i tiden och hela tidigare liv.

Den som vill utveckla sin förmåga att hela finner gott om praktiska tips. Åtskilligt låter lite flummigt, men jag fann också flera intressanta tekniker som verkar värda att pröva närmare. Loe skriver med gott humör, utan anspråk på att vara allvetande.

"Tanken styr energin" är hans postulat.

Något som inte Loe rår för är förlagets ovana Att Använda Stor Bokstav I Alla Ord I Alla Rubriker. Det är ett oskick översättaren utan att tänka har tagit över från amerikansk populärlitteratur, där det är så vanligt att läsaren knappast reagerar. På svenska är det enbart störande. I övrigt är översättningen av Susanne Rangström lättflytande.

Nils-Olof Jacobson

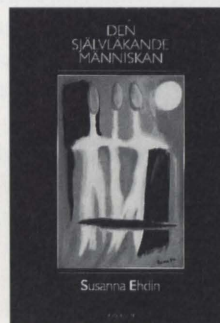
Sällsamt i Skåne

Planetstadens böcker i Lomma publicerar flitigt en rad böcker i fickformat om allehanda ockulta ämnen. En bok har lokal anknytning: *Sällsamheter i Södra Sverige*, av Jonny Ambrius, 160 sidor 1999. Böcker med liknande titel, utgivna av andra förlag, finns om andra landsändar. Nästan alla sällsamheter i denna bok är dock från Skåne. Författaren har samlat skrönor, sägner och spökhistorier med anknytning till skånska (och ett fåtal andra) sevärigheter. På kartskisser finns sammanlagt 76 platser utmärkt, där dessa rysansvärda, tragiska, makabra eller lustiga händelser har inträffat, mer eller mindre sannolikt. Det finns enstaka bilder. Jonny skriver med gott humör, och betonar att han givetvis inte kan "göra det minsta anspråk på någon form av vetenskaplig signifikans, vilket ju ligger helt i sakens natur." Men det gör inte så mycket. Boken ger trevlig läsning. Självt har jag bott tjugo år i Skåne, och många av dessa sevärigheter och deras bakgrund är

okända för mig. Somliga verkar vara värda en utflykt.

Jag saknar dock ett par avsnitt. Ett borde handla om Bäckaskogs slott som ligger här i närheten. Det var från början ett munkkloster, sedan säte för varierande slottsherrar. Därifrån finns flera goda historier som vore värda en plats i boken. Bland annat lär minst en jungfru och ett nyfött barn ha blivit levande inmurade i de tjocka väggarna, och de spökar vederbörligen ibland. Bäckaskog ligger nära Barum, där jag bodde femton år. Där finns en stenåldersgrav med en intressant historia, som slutade med att det uppgrävda skelettet av överheten skändligen bortfördes från hembygden och nu finns på statens historiska museum i Stockholm. Därmed två tips till Jonny om tillägg till nästa upplaga!

Nils-Olof Jacobson

Att bli självläkande

"Människans naturliga tillstånd är att vara frisk, och vi kan själva stärka den läkande kraft som ger ett långt och friskt liv." Så står det överst på baksidan till en tjock bok på 335 sidor, *Den självläkande människan* av Susanna Ehdin, utgiven av Forum 1999.

Susanna har enligt omslaget doktorerat i immunologi vid Lunds universitet, har forskat i USA och är nu verksam både som konstnär och som "fri forskare" i psykoneuroimmunologi. Det är ett växande forskningsområde, som knyter samman psyket, nervsystemet och kroppen. Med andra ord, man

studerar sambandet mellan tankar och känsloliv, nervsystemet och det immunologiska systemet som i sin tur är avgörande för kroppens motståndskraft mot sjukdom.

Susanna vill ge en översikt över hela detta område. Hon skriver om hälsomedvetande, energi, mineraler och vitaminer, tarmens flora och fauna, rörelse, känslor, tänkande, avgiftning, medvetande och andlighet. Det är omöjligt att referera innehållet i en sådan bok. Den handlar i stort om att leva hälsosamt på alla de områden som nämns ovan, för att därmed stärka organismens självläkande och sjukdomsförebyggande krafter.

Susanna citerar och refererar forskare på många olika områden. En stor del av hennes källor är dock inte vetenskapliga arbeten utan populära böcker av forskare och andra. En del av hennes referat av dessa böcker förefaller mig okritiska; hon godtar utan diskussion vad som sägs.

Ett intressant påpekande är att det tycks finnas en karens-tid på 40 år eller mer innan nya upptäckter i näringsfrågor upphöjs till insikter. Officiella rekommendationer på näringsområdet i dag ligger rätt väl i linje med vad Are Waerland blev förlöjligad för på 40-50-talet. (Att folk sedan inte lever efter rekommendationerna är en annan sak.) Susanna ger fler liknande exempel. Hon menar, liksom Waerland, att det vita sockret är en av de verkliga stora sjukdomsalstrande bovarna, tillsammans med det vita mjölet. Vad som har hänt sedan Waerlands tid är att en massiv mängd forskning visar att han nog hade rätt.

Mycket av innehållet är inte "vetenskap" i vanlig bemärkelse utan Susannas försök att se en helhetsbild av en stor mängd fakta och teorier på många olika områden, detta kryddat med allmänna livsfilosofiska eller reli-

giösa trossatser. Det är givetvis subjektivt och ovetenskapligt, men jag tycker det är viktigt att försöka se en helhet och inte bara delarna. Kanske helheten visar sig vara fel, det var i alla fall ett ärligt försök.

Jag har egentligen inte mycket att invända mot vad som står i boken, mer mot vad som inte står. Liksom så många amerikanska författare av populärvetenskap (eller snarare, populära böcker med vetenskapliga anspråk) citerar eller refererar Susanna en mängd intressanta undersökningar och forskare. Men referenserna består av en boklista, med ett mindre antal arbeten från vetenskapliga tidskrifter. De flesta böcker förefaller vara amerikansk populärlitteratur, och Susanna föreslår köp av böckerna via någon internetbokandel.

I texten saknas referenser till källor. Litteraturlistan är inte ordnad efter textens gång, utan i allmänna kategorier. Till råga på allt finns inte författarnamn i litteraturlistan med i bokens register. Detta gör det krångligt och tidsödande att se om det finns någon referens till en viss citerad forskare. Om man väl hittar den (ofta nog hittar jag ingen), så är den oftare en populär bok än ett vetenskapligt arbete. Jag är förvånad att en vetenskapligt skolad författare nöjer sig med en så undermålig redovisning av sina källor. I mina ögon minskar detta avsevärt bokens värde. Andra läsare kanske inte är intresserade av långa referenslistor, och för dem kan säkert Susannas bok ge intressant läsning, och kanske impulser att ändra på något i livsföringen för att bli en självläkande människa.

Nils-Olof Jacobson

Kroppen och själen

Kroppskänning. Att vara en kropp med själ. Författare: Anna Bornstein. Svenska För-

laget, 1999.

Anna Bornstein är en för Sökarens läsare välkänd skribent. Hon har bland annat utmärkt sig för böcker om buddhistisk filosofi och praxis. "Kroppskänning" är delvis en bok om hennes personliga inresa mot ökad medvetenhet och klokhet, delvis en serie intervjuer med intressanta företrädare för psykofysisk forskning inom t. ex. yoga, klärvoajans, alternativ cancerforskning, medicinsk Qi Gong och homeopati.

Temat är sålunda relationen kropp-själ. Hur korresponderar och påverkar egentligen psyket kroppen och vice versa? Herbert Benson, företrädare för Mind & Body Institute i Boston menar att beroende på vilka tankearter du väljer att tänka, skapas förändringsprocesser i kroppen. "Dessa förändringar är lika förutsägbara och mätbara som effekterna av ett piller, och de kan återskapas gång på gång, dvs de uppfyller de gällande kriterierna för vetenskaplighet."

Barbara Brennan har en bakgrund som forskare i atmosfärfysik. Och söker, via en egen holografisk modell, påvisa hur universums energidimension är strukturerad, något som hennes klärvoajanta förmåga redan nu, enligt boken, sätter henne i stånd att uppleva. Hon är också verksam som healer.

Caroline Myss har en medicinskt användbar intuition:

i sitt mångåriga samarbete med neurokirurgen Norman Shealy har hennes klärvoajans visat sig ha 93% säkerhet. Myss ställer alltså en korrekt diagnos utan att ha några som helst uppgifter om personens journal eller symptom, men hon har dessutom i sitt utlåtande adderat troliga psykiska orsakssamband, exempelvis anser hon att hjärtinfarkt ofta beror på ett psykologiskt mönster av uppdämd rädsla och vrede.

Den kontroversielle (och ur läkarsamfundet utfrysta) tyske läkaren Hamer påstår att cancer inte primärt beror på en plötslig defekt i kroppens immunförsvar utan skapas av ackumulerade psykiska konflikter som personen inte förmår hantera.

Vi får också läsa om Anna Bornsteins egna erfarenheter, hennes tidigare svårigheter att relatera till kroppen, det vill säga att tycka om den, eftersom hon så starkt åträdde den andliga dimensionen. "Jag ville vara oövervinnerlig och odödlig och förargade mig ständigt över kroppens 'materialitet', ömtålighet och dödlighet." Först efter en allvarlig sjukdom började hon erfara "något liknande medkänsla med mig själv och min kropp". Och idag har hon "förstått något om de heliga krafter som uttrycker sig genom min kropp och dess fysiska värld".

Författarens engagemang går inte att ta miste på. Texten är klar och redig. Dispositionen med de invädda intervjupartierna stimulerar läsningen. "Kroppskänning" är en bok som undertecknad förbehållslöst kan rekommendera till alla som är intresserade av högkvalitativ litteratur inom ämnesområdet.

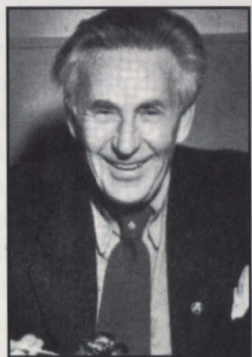
Gunnar Martin Aronsson

Århundradets författare

Ett århundrade går mot sitt slut. Det har varit på gott och ont, liksom alla tidigare århundraden. Viktiga tankar har tänkts, betydande insikter vunnits och gjorts kända. Ljusglimtar har kunnat skönjas. Nu kan man vilja se tillbaka

och exempelvis undra över vilka författare i detta århundrade som haft de mest betydande tankarna och kan leda mänskligheten vidare under det följande århundradet – och årtusendet.

Are Waerland (1876–1955) – från Finlands svenska befolkning – skrev 1934–1952 en rad böcker om en väg som till hälsa bär, med vegetarisk råkost som huvudprincipen. Han gav många ett nytt liv. "Kungsvägen till hälsa", "Vägen till en ny mänsklighet", "Hälsans utvalda folk" och "Hälsans okända stigar" var några av de inspirerande boktitlarna. Waerland var en karismatisk ledare och höll lysande, medryckande föredrag, idag tyvärr glömd av de tongivande i samhället, men en man som kommer att återupptäckas och vars betydelse kommer att erkännas.

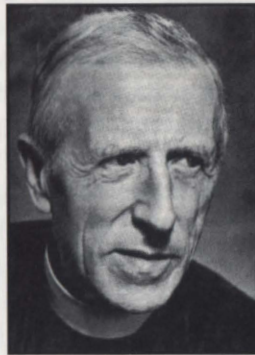
Günther Schwabs bok "Djävulsdansen – vår tids drama" nådde aldrig till den svenska kulturelitens kännedom. Det tyska originalet kom 1958 och en svensk översättning av kyrkoherde Victor Vallberg förelåg 1960 på det lilla Litteraturförlaget. Verket handlar om mänsklighetens livsföringsfel som hotar vår arts fortlevnad.

Djävulen säger: "Jag förgiftar planmässigt allt, vad människan behöver för sin existens: den luft hon andas och vattnet, den mänskliga födan och marken, på vilken den skall växa. Jag förgiftar djuren, växterna, landskapet, hela naturen, utan vilken ej människan kan leva."

En som fångade det kulturella och vetenskapliga etablissemangets uppmärksamhet var den amerikanska biologen och väckarklockan Rachel Carson (1907–1964)

med sin bästsäljande bok "Tyst vår", 1962 (svensk översättning 1963, Tidens förlag). Hon skrev om, och mot, kemikalier i ogräs- och insektsbekämpningen och väckte världen till viktig insikt. På grund av sin vetenskaplighet, sin förmåga att skriva och att argumentera på ett övertygande sätt blev hon inte negligerad, utan en respekterad och högt värderad sanningssägare. "Denna bok kommer att visa sig vara ett lika vitalt socialt dokument som onkel Toms stuga", skrev Boston Globe.

Många har försökt teckna en övertygande bild av den osannolika verklighet vi lever i. En av de viktigaste är jesuitpatern och vetenskapsmannen Pierre Teilhard de Chardin (1881–1955) som skrev "Fenomenet människan", 1956 (svensk översättning 1961). Det rör sig om en mäktig intellektuell vision av evolutionen och människans tillkomst. Teilhard "såg" att det är inre, psykiska krafter som driver utvecklingen från lägre till högre former av medvetande. Boken utkom efter författarens död, eftersom den katolska kyrkan, som han tillhörde som präst, inte tillät honom att ge ut sina tankar.

Aldous Huxley (1894–1963) blev som en av Englands främsta författare känd som intellektuell skeptiker, genomsåddare och nihilist. Men han drog sig mot en österländskt färgad mystik och skrev bland annat "Den oförgångliga filosofin", 1952, med

citater från många vise. Huxley skriver att enligt den oförgångliga filosofin är det en gudomlig verklighet som är själva väsendet i tingen, i livet, i själarna. Den ser också själen som något likartat med, eller rentav identiskt med, den gudomliga verkligheten.

I sin bok "The Greening of America", 1970, skrev Charles A. Reich, en lärare i juridik vid Yaleuniversitetet, om en ny tid som är på väg med mjuka och fint kännande människor, vilka vill leva ett rikt liv i stället för att göra karriär. Det han beskriver är en inbrytande våg av inre förvandling i mänskligheten, först bland de unga, och först i USA – vad som kan ses som början av det som senare kom att kallas new age-rörelsen.

Det nya tänkandet innebär att man sätter individen i centrum – samhällets krav kommer i andra hand: "jag sjunger sången om mig själv". Detta är samtidigt ett erkännande av andras rätt att vara sig själva. Människor är bröder och systrar, ingen värderas efter sina yttre prestationer, utan var och en betraktas som unik och värdefull i sig.

En ny människotyp träder nu fram med annorlunda värderingar, menade Reich.

Boken finns i en svensk översättning. "Mot en ny värld", 1971.

En central new age-författare är Marilyn Ferguson med "The Aquarian Conspiracy", 1980 (svensk översättning "Mot en ny tidsålder" 1982). Hon beskriver, och hyllar, vad hon i början kallade "rörelsen utan namn" men sedan betecknade som "konspirationen i Vattumannens tidsålder" – det vill säga new age-rörelsen. Hennes budskap är att människan har stora möjligheter. Västerlandet befinner sig nu vid en vändpunkt. Nya revolutionerande idéer träder fram. Det kommer en ny kultur, ett nytt samhälle med ett nytt slags människor. En ny medvetenhet kommer till synes, vilken innebär en brytning med många gamla tänkesätt och värderingar – en ny syn på människan och världen.

Detta är en upplysande och inspirerande bok om en ny mänsklighet i vardande.

En annan viktig bok om new age skrevs av den unge amerikanen Mark Satin. Den hade titeln "The New Age Politics", 1979 (svensk översättning "Politik för en ny tid", 1981). Det är en faktaspäckad bok, en översikt på 400 sidor om "new age-rörelsens grunder, idéer och handlingsprogram", allt som Satin räknade till nya tidsåldern. Inte mycket därav återfinns i det som massmedia och vissa författare idag kallar new age.

Till de främsta new age-författarna kan man räkna Peter Russell med bland an-

nat "En uppvaknande värld", 1982 (svensk översättning 1984). Undertiteln är "På tröskeln till en ny tidsålder". Boken handlar om en vision som Russell har av vår framtid. Han menar att något fantastiskt kanske håller på att ske på vår planet. Mänskligheten kanske står på tröskeln till ett språng i utvecklingen, vilket kan komma att ske

mycket snart. Höjdpunkten i Russells bok är kanske idén om det obegränsade jaget. Enligt den gamla modellen är "jag" allt som finns innanför min hud, och inget annat. Men enligt ett nytt synsätt, som börjar komma, identifierar jag mig med allt. Den förändringen innebär ett språng i utvecklingen, anser Peter Russell.

Stor betydelse för framväxandet av en ny världsbild har Thomas Kuhns "De vetenskapliga revolutionernas struktur", 1962 (svensk översättning 1979) haft. Kuhn förklarar på ett övertygande sätt att vetenskapen inte är kumulativ, inte fungerar så att nya fakta hela tiden läggs till gamla i en harmonisk process, utan att vetenskapen i stället hela tiden bygger upp sig på nytt med varje omvälvande revolution inom sitt område. Olika vetenskapliga tankemodeller, paradigmer, avlöser varandra.

Om en ny naturvetenskaplig världsbild har bland andra Fritjof Capra skrivit i "Fysikens tao", 1975 (svensk översättning 1981) och andra böcker. Capra pekar på paralleller som han anser finns mellan modern fysik och österländsk mystik. Materievärlden är en illusion, det menar både vetenskapsmannen och mystikern.

Om hur man botar sig med tankens makt har Bernard Siegel och O. Carl Simon-ton berättat.

En betydande tänkare var Pitirim A Sorokin, ryskamerikan, som studerade altruistiska människor och fann att kärlek är en livgivande kraft för den kärleksfulle själv. Han skrev boken "Altruistic Love", 1950.

J. Allen Hynek, en aktad astronom, som fick det amerikanska luftvapnets uppdrag att undersöka och bedöma UFO-händelser, förklarade i flera böcker att UFO:n bör tas på allvar – medan de allra flesta i den akademiska världen avvisar UFO-rapporter med motiveringen att alla kan förklaras på ett naturligt sätt. På svenska finns "UFO-rapporten", 1979.

Du som läser detta, skriv gärna ner din egen uppfattning om vilka som är de (högst tre) viktigaste 1900-talsförfattarna, och skicka den, med en kort motivering, till Sökaren. Några av de åsikter som flyter in, kommer vi att publicera.

Dr Vijai Shankar åter i Stockholm

**"You are not a human being having a spiritual experience
– you are a spiritual being having a human experience."**

Dr Shankar arbetade större delen av sitt liv som hjärtspecialist och medicinsk forskare. Samtidigt ägde en djup andlig transformation rum inom honom. I linje med Ramana Maharshis och Nisargadatta Maharajs tradition talar dr Shankar ifrån det sanna Varats alltid närvarande källa. I hans närvaro tystnar sinnet, mentala koncept faller bort och sann kunskap flödar till varje sökare utifrån dennes behov. "What we are all seeking is not to become different from what we are, but simply to realise who we already are."

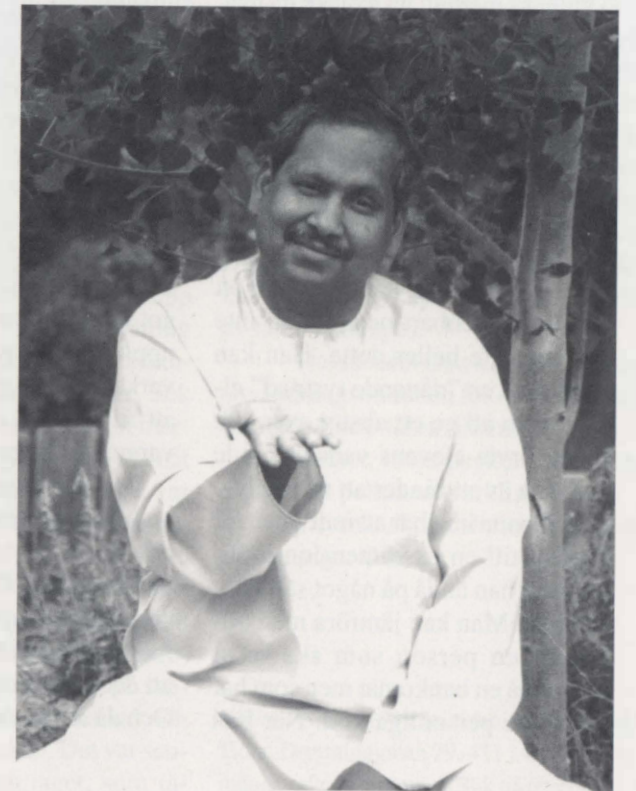
Se även intervju med dr Shankar i Sökaren nr 4, 1999.
Mer om Vijai Shankar på Internet <http://www.ksashram.org/>

Satsang och föredrag: 7 oktober 1999, kl 19.00.

Plats: Hälsans Hus, Stora salen. Adress: Fjällgatan 23 A, Stockholm.

Helgretreat: 8–10 oktober 1999 på Idöborg, en idylliskt vacker och fridfull ö i skärgården
se hemsidan <http://www.idoborg.se>

För anmälan och information v. g. ring Jonas Skiöldebrand, tel. 08-757 55 73, 08-662 81 41.

Bengt Petersen:

Uppllysning

I några nummer av Sökaren har det diskuterats vad uppllysning är. Jag vill här redogöra för vad den zenbuddhistiska upplysningen innebär, i den mån detta är möjligt.

Om vi frågar en zenlärare, är det troligt att han svarar med en motfråga, t ex: "Vem är du?" Upplysning kan inte existera utanför insikten om den sanna kunskapen om jaget. Den är på en och samma gång subjektiv och objektiv.

Upplysningen innebär att du ser igenom och in i din ursprungliga natur, vilket samtidigt innebär att du ser in i universums och alla tings grundläggande natur.

Men hur ska vi med hjälp av ord förstå något som ligger före och bortom alla ord och begrepp? Orden står helt enkelt i vägen för rätt förståelse. Av denna anledning undviker många zenlärare att ge direkta svar. När en munk frågade: "Vad är zen?" svarade läraren: "Har du ätit din ftukost?" "Ja", svarade munken. "Gå då och diska din skål!" Att förstå eller erfara sin sanna natur leder till bejakandet av vardagen och dess speciella kvaliteter.

Zenläraren kan också ge ett svar genom enbart negationer: inte det men inte heller detta. Han kan svara med en "dånande tystnad" eller genom att ge ett absurt svar, allt för att bryta elevens vanetänkande som ofta är ett hinder att nå uppllysning. Denna innebär att individen får tillgång till en ny dimension av livet, som han ändå på något sätt känner igen. Man kan jämföra med bilden av en person som ska ta ut pengar på en bankomat men som har glömt sin personliga kod. När han

slutligen minns den rätta koden, är den så självklar att han inte förstår hur han kunde glömma den.

Inom zenbuddhismen finns det olika slag av uppllysning, djupa och ytliga. Den som haft en ytlig erfarenhet, tror sig kanske ha nått ända fram och vara "färdig". Men läraren eller mästaren, som själv har gått den långa vägen, kan se att det endast var en ytlig uppllysning som bara öppnade en dörr på glänt ut mot oändligheten.

Hur många upplysningar man haft, djupa eller ytliga, så gäller det att fortsätta att öva meditation för att fördjupa och befästa det man har. Av detta framgår att det är livsviktigt att ha en seriös och bra lärare som kan få en att inte falla i självbedrägeriets många gropar. Det är inte heller så att man blir någon "perfekt" människa efter en sådan uppllysning. Snarare är det så att man genom detta ser sig själv alldeles klart utan att kunna gömma sig. Det är nu som det verkliga arbetet på den egna personen börjar, att leva upp till upplysningens insikter. Det finns zenlärare som menar att upplysningen inte betyder att förintja jaget, men att genomskåda dess obeständighet och tillfällighet. Vårt jag är på något sätt summan av allt det vi levat och upplevt, och att bara kasta bort det verkar ganska dumt. Det väsentliga är att fritt kunna använda jaget utan att vara dess fånge.

Tillvarons innersta beskrivs av buddhismen som "tomhet shunyata", och det är ett intressant men svårtolkat begrepp. Det har ibland tolkats som något negativt, ett intet, men en mer positiv och troligare tolkning är att det är detsamma som det Absoluta. Och då är vi inne på Shankaras enhets-

filosofi, som Sven Magnusson skrev om i nr 2/99. Buddhismen är närmast agnostisk och nämner aldrig något om en Gud. Men många kristna övar zen och frågan är hur en kristen kan nå fram till upplysningen. Hugo Enomiya-Lassalle försöker nå en sammanjämkning mellan den kristna upplevelsen av det absoluta Du och buddhismens absoluta Det, men jag anser inte att han lyckas. Han menar att upplysningen är den omedelbara iakttagelsen av det sanna jaget som har sitt ursprung i Gud. William Johnston är inne på samma tankegång. Problemet är att ingen zenbuddhist har mött Gud i sin upplysning. Kanske att Gud bara behagar visa sig när en kristen blir upplyst? Om man går till den medeltida mystikern Eckhart, och hans tankar om Gudomen bortom Gud, som han uppfattar som en stilla öken, orörlig och outgrundlig, finner man fler beröringspunkter. Men då har vi avlägsnat oss långt från den traditionella kristna gudsuppfattningen.

Litteratur:

Lagerkvist, Elin. Zen. En antologi
Kaplaeu, Philip. Zens tre pelare
Scott, Tony. Zen
Johnston, William. Se – med kärle-
kens öga
Enomiya-Lassalle, Hugo. Zenme-
ditation för kristna

Ett mysterium

Omvänt tal

en upptäckt av något betydelsefullt?

Några hävdade att det var satan som lagt in budskapen på skivorna.

Oates kom att tänka på sin bandspelare, som reparerats oskickligt så att den endast spelade baklänges, och beslöt sig för att undersöka om evangelisternas påståenden var sanna. Så han spelade upp rock'n'rollmusik baklänges. Och till sin överraskning hörde han meningsfulla ord. Andra kunde också höra orden, men endast om de fått ledning om vad som skulle finnas på banden.

Oates undersökte flera sånger, och i många av dem fann han baklängestal.

Det kunde inte bero på slumpen, och inte, enligt hans mening, om att fantasin skapade något som inte fanns där. Inte heller kunde det omvända talet ha lagts in genom så kallad baklängesmaskering, eftersom obegripligheter då uppkommer när bandet spelas framlänges.

Oates menar att det är människo-hjärnan som formar ljuden på banden på ett sådant sätt att de blir till meningsfulla ord samtidigt framlänges och baklänges.

Meddelandenas karaktär berodde på innehållet i sången. Baklängestexten kunde handla om vad som helst. I kärlekssånger kunde den handla om kärlek. Det visade sig att fram- och baklängestexter vanligen hängde samman, kompletterade varandra.

1986 fick Oates tag på gamla radioinspelningar, och han började spela upp dem baklänges. Under en uppspelning hörde han orden "Han är svårt skottskadd". När han spelade bandet framåt, fick han höra en direktsänd kommentar till mordet på president Kennedy. De ord framåt som motsvarade baklängesytttrandet var "Parklandsjukhuset, det har varit skottlossning".

Oates fann en rad liknande exempel. Han spelade också in vanliga samtal och fann att bakvända budskap ständigt förekom. De avslöjade lögnare, visade på sanningar som hans vänner dolde, tankar och känslor de hade om varandra. "Det var sanningens röst, det verkliga jaget, som ta-

lade", skriver Oates.

Hur skulle nu detta besynnerliga omvända tal förklaras? Oates tänkte sig att det kunde röra sig om en naturlig funktion hos det mänskliga medvetandet. Det mänskliga talet har minst två olika kompletterande existensformer, teoretiserade han. Den ena är tal framlänges, vilket står under medvetandets kontroll. Den andra är dolt tal baklänges, vilket inte kontrolleras av medvetandet. Det är det omedvetna som kommer till uttryck i det omvända talet.

Oates gjorde reflektionen att om det omvända talet avslöjar tankar och känslor i det omedvetna, kan detta få mycket stor betydelse. Det omvända talet kunde bli till den perfekta sanningsdetektorn!

Från massmedia och högskolor möttes han av ointresse eller fientlighet.

Men Oates visste att fenomenet var verkligt, och han fortsatte sin forskning. Han anser att det omvända talet utgör en form av kommunikation, som har förmågan att avslöja en djupare sanning och betydelse bakom det som vi säger. Han fann att det omvända talet ibland utgjorde en bekräftelse på, men ibland motsade, det som sades framlänges, och han menar att det är det omvända yttrandet som är det sanna.

När vi talar, menar han, frambringar hjärnan budskap från det undermedvetna. Dessa kommer ständigt medan vi talar och kan höras om vi spelar upp en inspelning av talet baklänges.

David John Oates ser en oändlig rad användningsområden för en avlyssning av det bakvända talet. Exempel: som sanningsdetektor, inom psykolanalys och för att avslöja politikernas verkliga åsikter.

Det mänskliga sinnet är inte längre privat, säger Oates.

SM

Källor: Nr 3, 1999 av tidskriften Nexus Nya Tider, Drottninggatan 29, 411 14 Göteborg, och många sajter på Internet. Sök på reverse speech!

Ching Hai kvinnlig mästare ger gratis upplysning

Många andliga lärare i den nya tiden förklarar för sökare vad upplysning är. En vietnamesisk kvinna, bosatt i USA, är en av dessa. Hon reser runt i världen, undervisar och får anhängare.

Reportage: Åsa Freij

En för oss på Sökaren okänd kvinnlig andlig lärare, Ching Hai, annonserade sin ankomst till Stockholm. Hennes bild visades på affischer över hela stan. Och hon presenterades som "den största mästaren", som kunde ge snabb upplysning till alla – och gratis dessutom.

Vem kan motstå sådant? Åtskilliga välbekanta ansikten från det vi brukar kalla new age-rörelsen syntes också bland de många åhörarna i den stora hörsalen i Folkets hus.

Arrangörerna väntade sig tydligen stor tillströmning av intresserade, och så blev det också.

– Så brukar det vara, sa en av funktionärerna, av vilka de flesta hade asiatiskt utseende.

Förutom bokständer fanns bord med gratis juice, frukt och smörgås – och efter avslutat seminarium delade dessutom den kvinnliga mästaren själv ut godis och blommor i riklig mängd till publiken.

Även om Ching Hai var okänd för oss – och troligen också för de flesta andra svenska sökare – så tycks hon vara en riktig världskändis. Enligt informationen om henne har hon fått flera utmärkelser

för även praktiska välgärningar, och hon har talat i FN. Nu var hon ute på en av många världsturnéer och besökte platser där hon tydligen hade många anhängare.

Framträdandet i Stockholm inledades med att en anhängare berättade om vad Ching Hai och hennes metod för att uppnå andlig upplysning och lycka hade betytt för honom.

"Den största mästaren"

Stora ord som största mästaren och snabb och bestående upplysning ger lätt upphov till skepsis. Mot det kan vägas det positiva i att upplysningen erbjuds kostnadsfritt. Och så ska det ju vara enligt många andliga traditioner. Andlig vägledning ska inte kosta pengar och inte vara olika tillgänglig för olika kategorier av människor. Och en andlig mästare ska inte ta betalt för sin undervisning. Sitt uppehåll får han klara på annat sätt. Många lever också enkelt med andra människors stöd – även om det också finns gurer som tar bra betalt och lever flott. Ching Hai lär leva på inkomster från annan verksamhet; bland annat designar hon kläder och smycken – och sådana fanns också att se och köpa utanför hörsalen i Folkets hus.

Ching Hai är född i Vietnam, bosatte sig senare i Taiwan och bor numera i USA. Hennes föräldrahem var välbeställt, fadern en anedd naturläkare. Hennes uppföstran var katolsk, men farmodern lärde

henne tidigt buddhismens grunder. Hon fick respekt för alla religioner och såg deras gemensamma grund. Vid 18 års ålder reste hon utomlands för att studera, först i England, sedan i Frankrike och Tyskland, där hon också arbetade för Röda korset.

Längtade efter upplysning

Ching Hai gifte sig med en tysk vetenskapsman och levde i ett lyckligt äktenskap i ett par år. Ändå lämnade hon detta, då längtan efter upplysning, som hon haft sedan barndomen, blev för stor. Och hon gav sig av för att söka vidare på den andliga vägen i övertygelsen att det bästa sättet att hjälpa andra är att först själv bli upplyst. Det gällde bara att hitta rätt sätt. Och i Guan Yin-metoden, som hon lärde sig i Himalaya och nu själv lär ut, tyckte hon sig finna den perfekta hjälpen. En längre tid levde hon tillbakadraget i ett kloster, men gav så efter för vädjanden från många, sågs det, och gav sig ut för att vägleda andra.

Det sägs också att allt fler människor kommer, oavsett religiös bakgrund, för att bli initierade och vägleda av Ching Hai. Och hon uppmanar ingen att lämna sin religion. Guan Yin-metoden passar alla.

För den vars nyfikenhet väckts, kan vi berätta att det finns representanter i Sverige som mer än gärna gratis tar emot

alla som är intresserade. (Tel. 08-88 22 07.) Men så mycket kan vi här säga om metoden att den bygger på meditation och vegetarisk kost samt frihet från alla slags droger, och dessutom på kärlek och klassiska etiska värderingar och handlingssätt, sanning, rättvisa, medkänsla...

Ching Hai menar dock att vi också måste upptäcka vårt verkliga, andliga, gudomliga inre för att bli sant lyckliga – och så också i nästa led kunna dela med oss av och lära ut denna lycka.

– En mästares enda uppgift är att visa andra att de är mästare själva – eller har en mästare inom sig själva, säger hon.

Hon menar att vi alla känner sanningen men mer eller mindre har glömt den. Därför kommer då och då någon – som hon själv – och påminner oss om meningen med våra liv och vägen till frid och lycka. Dock råder hon ingen att följa henne mer än någon annan, utan hon vill bara erbjuda sin egen upplysning som exempel.

Någon av hennes anhängare säger att hon är som en mor för en del, som en far eller käresta för andra och allra minst som en allra bästa vän för var och en. Hon bara ger. Hon tar inget betalt och vill inte binda dig till sig eller ha något av dig. Hon tar inget ifrån dig – utom ditt lidande. Den pretentiösa titeln "mästare" är inte den en ego-grej, föga blygsam, frågar någon i publiken. Men nej, det tycker inte Ching Hai, eftersom mästare betecknar en som är upplyst, och hon står för att hon är upplyst.

Blir bara yngre

Ching Hais framtoning är opretentiös. Hon är öppen, glad och energisk, fastän hon nämner flygtrötthet och tidsomställning. Hon skämtar ofta och ser ung och vital ut. Förmodligen är hon äldre än hon ser ut. Hon har också hunnit med mycket, men hennes metod och den inre frid den åstadkommer, föryngrar, skrattar hon.

– Jag har bara blivit yngre, sedan jag blev upplyst.

Och jag tycker mig höra ett lätt sus i salongen. Kanske är det ljudet från oss alla halvgamla, som kämpar med yogging och ansiktskrämer, när vi förstår att det finns ännu ett skäl att försöka bli upplyst...

I pausen är det många som skriver upp sig för att prova på initiering i direkt

anslutning till seminarier, som därmed kommer att hålla på till kring midnatt, eller för att få komma till de i Sverige verksamma representanterna någon gång efter det att Ching Hai rest vidare på sin långa turné.

Ching Hai bryr sig inte om ifall människor har mer ytliga skäl för att börja följa de vägar hon anvisar. Tvärtom använder hon sig gärna av sådana drivkrafter. I ett tal inför en FN-församling, som finns återgivet i en liten gratisbok, lockar hon till exempel skämtsamt med att insikten i den egna själen och möjligheten att färdas astralt/själlsligen vart som helst är både billigare och säkrare än någon traditionell turistresa.

Hon menar också att upplysningen har flera steg och flera nivåer – även inom stegen – och att dessa kännetecknas av att olika förmågor utvecklas.

Redan på ett tidigt stadium får vi en förbättrad litterär förmåga, vi blir både tekniskt smarta, konstnärliga och intuitiva och vi kan förstå andra människor – och oss själva – bättre, så att vi kan rätta till misstag och gå vidare på ett bättre sätt.

Reinkarnation och karma ingår i Ching Hais tro, men också att karman kan påverkas. En viss karma är nödvändig för att vi alla ska leva här. Det är till och med så, menar Ching Hai, att den utvecklade själ som inte har någon karma kvar – vilket är målet för oss alla – måste låna lite karma om den vill komma tillbaka till jorden för att hjälpa. Det hänger ihop med manifestationen av en fysisk kropp.

För att bli upplyst behöver man inte alls vara speciell eller leva på något ovanligt sätt, dra sig undan i något kloster eller studera eller försaka mycket. Upplysning kan vinnas av alla i vardagen på alla platser. Den finns ju redan inom oss – bara någon påminner oss om det.

Jag är vegetarian därför att Guden inom mig vill det. Förstår du? Att äta kött är mot den universella principen att inte vilja bli dödad. Vi vill själva inte bli dödade och vi vill själva inte bli bestulna. Nå, om vi gör sådant mot andra, så handlar vi mot oss själva och det får oss att lida. Allt ont som vi gör mot andra får oss att lida.

Om vi gör en mer ingående vetenskaplig undersökning, så kommer vi att förstå att vi inte är skapade för att äta kött. Vårt system, våra tarmar, vår mage, våra tänder, allt är vetenskapligt utformat för enbart vegetarisk kost. Inte undra på att de flesta människor blir sjuka, åldras fort, blir utmattade och tröga trots att de föddes så briljanta och intelligenta. Till sist blir de lite slöare för var dag, och ju äldre de blir, desto sämre mår de.

Ur Nyckeln till omedelbar upplysning av Suma Ching Hai.

Mira Bai

Av Bertil Falk

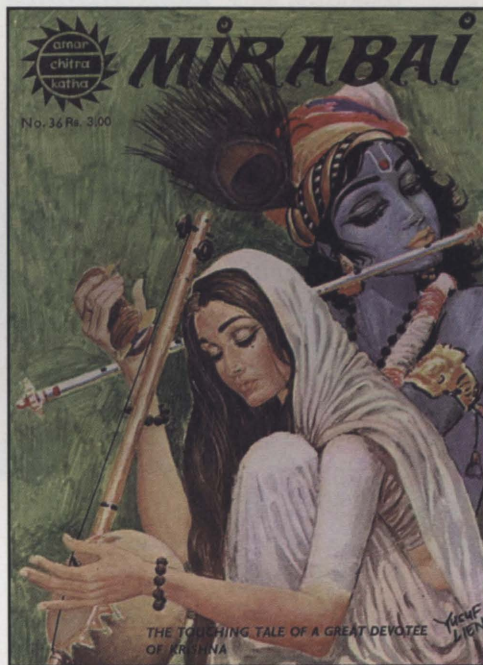
Hur kommer det sig att vi inom de flesta religioner finner fler heliga män än kvinnor? Hur kommer det sig att det vimlar av lamamunkar i Tibet men är ont om lamanunnor? Jag kan inte besvara den frågan. Jag kan bara gissa att det hänger samman med att de flesta samhällen i vår värld bygger på patriarkat. Jag kan givetvis ha helt fel i den gissningen, men att det finns bakomliggande sociala orsaker till förhållandet förefaller mig i alla händelser troligt.

Men visst finns det kvinnor inom den andliga sfären som höjt sig över sin omgivning. Vår egen Birgitta, som ju också blev helgon trots motstånd och som instiftade birgittinerorden inom katolska kyrkan är ett utomordentligt exempel på en kvinna som tog religionen på allvar och som i sina uppenbarelser gisslade inte bara den svenske kungen utan också påven.

En överklasskvinna

Inom hinduismen finns det många kvinnliga "helgon". Ordvalet kan förefalla egendomligt, men hinduer som talar engelska använder ordet "saint" (helgon) om heliga män och kvinnor. Ett sådant oerhört populärt helgon är Mira Bai, som troligen föddes år 1504 i byn Chaukari i distriktet Mertaa i Rajasthan. Hon var en ättling till den man som grundlade staden Jodpur. När hon var tretton år så arrangerades ett äktenskap åt henne med prins Boj Raj, äldste sonen till Raanaa Sanga av Chittor. Av allt detta förstår vi att Mira Bai kom från överklassen, inte minst då med tanke på att härskaren över Chittor ansågs vara den ledande bland indiska rajor. Hennes egen far var också en raja.

Till skillnad från Birgitta, som de flesta svenskar mer betraktar som en historisk person och medeltida författare av uppenbarelser, så framstår Mira Bai som

Omslaget till en indisk serietidning om Mira Bai

en levande andlig gestalt bland hinduerna. Hennes sånger om Herren Krishna är populära klassiker inom den genre som vi i Sverige skulle kalla "andliga sånger". De sjungs dagligen runtom i Indien. Totalt skrev hon flera hundra sånger som sjungs till ragamusik. Hennes liv har filmats flera gånger. I dag tjänar hon och hennes öde som en förebild.

Gudsaspekten Krishna

Mira Bai trodde på en universell gud och hon dyrkade gud i dess inkarnation av Krishna. Krishna är den unge mannen med flöjten i hinduernas värld av olika gudsaspekter. När hon nu blev bortgift med prinsen, så ägnade hon all sin tid åt att lovprisa Krishna och föra långa andliga samtal med heliga män och guruer. Det här ogillade familjen, som dyrkade gudinnan Kali. Svärfadern Rana Sanga

var inte minst missnöjd med hennes agerande.

En släkting spred ut ryktet att hon var trolös. Hennes make Boj Raj blev rent ut sagt ursinnig och bröt sig en natt in i Mira Bais rum. Han hittade henne där hon stod och sjöng framför Herren Krishnas gudabild. Han blev rörd av denna syn och i stället för att bestraffa henne så lät han uppföra ett tempel på slottet där Mira Bai kunde dyrka Herren Krishna. Men när hennes make Boj Raj avled och Rana Sanga krävde att hon skulle bli en sati, det vill säga låta sig brännas levande på makens bål, svarade hon:

"Mira är färgad i Haris färg och har åsidosatt alla andra färger. Jag ska sjunga om Giridhara och inte bli en sati eftersom mitt hjärta är kärleksvigt åt Hari. Släktskapen med er som svärdotter existerar inte längre, Rana. Nu är jag en undersåte och ni är min kung."

Mira Bai använde ordet färg som en symbol för kärlek. Haris färg betyder Kärlek till Gud. Rana Sanga avled, hans efterträdare avled och prins Vikramaaditya blev kung. Han krävde att Mira Bai skulle upphöra med att träffa heliga män och sluta sjunga och dansa till guds ära. Det blev då omöjligt för henne att dyrka inne i palatset. Därför sökte hon sig i stället till det allmänna templet och där kunde hennes extatiska gudsdyrkan ta leda till att hon glömde bort sig själv. Hon tyckte sig bli ett med Herren Krishna. Människorna kom till henne och familjen blev ännu surare för att hon inte ville leva ett världsligt liv.

Stärkt i sin hängivenhet

Hon utsattes för de mest gräsliga och nersliga åtgärder. Hon spärrades in på sina rum, man försökte döda henne med en orm i en ask. Men Mira Bai blev bara fas-

Mirabai sjunger och dansar framför en Krishnastaty i en indisk serietidning

tare i sin tro och nu skrev hon en rad av sina dikter som sjungits i Indien de senaste 350 åren.

Ingen får hindra mig i min gudshängivenhet. Vänner, jag säger er att jag alltid ska vandra de stigar som heliga män beträtt. Inga världsliga bojar kan hålla mig fången.

Vad spelar det för roll om jag förlorar allt och till och med livet berövas mig? Vid Herrens lotusfötter lever jag oberörd av hån och skratt. Där är jag säker och trygg, säger Mirabai.

Men till sist blev ändå plågorna henne för mycket. Hon lämnade slottet och bar med sig en gudabild av Herren Krishna. Det finns – som så ofta i Indien – olika versioner om hur det gick för henne. Om man då frågar en hindu vilken version som är den rätta, så får man till svar att alla versioner är lika sannfärdiga. Det svaret är intressant och visar på en viktig skillnad i tänkandet mellan öst och väst. För rationella västerlänningar kan bara ett histo-

riskt händelseförlopp var det riktiga. Kanske uppfattar en hindu saken snarare som så att olika versioner av Mira Bais eller någon annans historia helt enkelt är olika andliga versioner som alla leder till samma mål.

I Mira Bais fall handlar målet – det mål hon uppnår – om att hon så totalt gick upp i sin sång och dans framför Herren Krishnas staty att hon upptogs i den, en symbol för att uppgå i Gud för hinduen, för den ateistiske buddhisten kanske en symbol för uppgående i allt.

96 av Mira Bais sånger finns faktiskt översatta till svenska av Björn Sahlin och en av dessa sånger finns citerad här intill.

Litteratur:

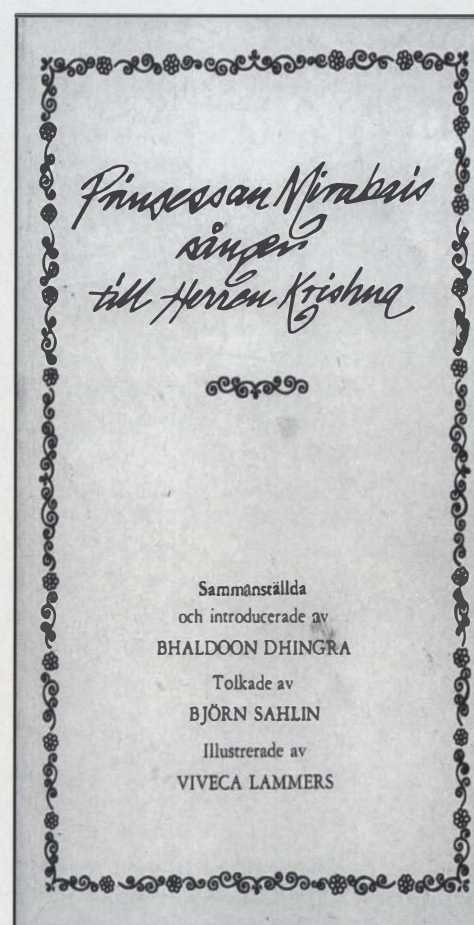
"Prinsessan Mirabais sånger till Herren Krishna", sammanställda och introducerade av Balddon Dhingra (Proprius Förlag, Stockholm, 1981).

"Women Saints East and West" (Vedanta Press, Hollywood 1955).

"Mirabai" (serie tecknad av Yusuf Lien, India Book House Education, Bombay, årtal okänt).

Sedvänjan sati är svårutrotad

Änkebränning (sati) förekommer tyvärr än i dag. Indiens store socialreformator, hinduen Raja Rammohan Roy (1772 – 1833) upplevde i sin ungdom att hans svägerska bands fast vid sin döde makes bål när hon försökte fly. Roy lyckades efter årtals kamp att få briter att förbjuda seden, men den har alltså bitit sig fast i en del fickor i den indiska delstaten Rajasthan, där det till och med finns ett tempel tillägnat den hemska sedvänjan. Mira Bai var alltså tidigt ute när hon vägrade att låta sig brännas levande tillsammans med sin döde make.

Mirabais sånger på svenska.

De privilegierade och de diskriminerade

Av Bertil Falk

Upplösandet av banden mellan Svenska kyrkan och staten har efter många utredningar och stora kostnader äntligen kommit till stånd. Svenska kyrkan blir i framtiden ett fritt samfund, en frikyrka med allt vad det innebär av fördelar och nackdelar. Man kan bara gratulera – både kyrkan och staten. Men staten fortsätter in i det sista att inte vara neutral i trosfrågor. Den statliga Bibelkommissionens 27 år långa arbete, som mynnat i en ny bibelöversättning, har kostat 75 miljoner kronor. För varje såld bibel ska det betalas 10 kronor i royalty.

Pengarna kommer emellertid inte att gå till staten, som bekostat kommissionen. Inte heller till översättarna. De anses förmodligen redan ha fått betalt för sin insats. I stället skänker staten bort all sin royalty som en avskeds-present till Svenska kyrkan och andra kristna trossamfund. "Pengarna tas om hand av Svenska Bibelsällskapet", läser jag i Sydsvenska Dagbladet 19 maj 1999.

Det är generöst värre. Man kan jämföra med översättningar av Koranen, Eddan, Vedaböckerna, Den tibetanska dödsboken (Bardo Thödol) och andra religiösa urkunder. Där satsas minsann inga statliga slantar på långt utdragna översättningskommissioner. Möjligen kan det efter ansökan från förläggaren utgå smärre statliga bidrag för sådana utgåvor.

Det tycks vara svårt i vårt land att komma ifrån attityden att i tros- och livsåskådningsfrågor satsa på det redan stora och starka och etablerade. Frågan är om staten över huvud taget ska hålla på med sådan här verksamhet, men när den nu ändå förekommer och fortsätter att tjäna en privilegierad organisation (Svenska kyrkan) och en privilegierad grupp (övriga kristna organisationer som accepterar den statliga översättningen), så sticker det i ögonen att andra livsåskådningar inte får samma stöd.

Liknande fenomen föreligger som bekant på tidskriftsområdet. Det ges stöd till vissa tidskrifter. Till andra inte. Mäniskor (som anser sig så kloka att de kan avgöra vad folk bör läsa eller inte och vad som är värdefullt och vad som ska få stöd eller inte) sitter och väljer ut de tidskrifter som ska få stöd. Sânt

leder – med all rätt – till misstankar om korruption och fiffel. Varför får inte Sökaren bidrag när andra livsåskådnings-tidskrifter får det? Varför får Jury men inte DAST? (Båda sysslar med populärlitteratur.) Frågor som förblir obesvarade. De kloka som vet vad som ska stödjas och som agerar därefter behöver nämligen inte motivera sig.

Även här kan man naturligtvis ifrågasätta om stöd överlupud taget ska betalas ut. Men när så nu sker, så står det helt klart att vi står inför en åsiktsdiskriminering av samma slag som kännetecknar statens bristande neutralitet i förhållande till trosfrågor liksom i andra sammanhang.

Om det nu är på det viset att vi ska ha så kallat kulturstöd, så bör det vara generellt. Stöd bör ha en neutral karaktär. Det kan vara att staten subventionerar utskick i form av portoreduktion. Det kan vara i form av det förslag som ibland hörts att staten köper in ett visst antal

böcker och tidningar av allt som ges ut och sedan fördelar dem på landets bibliotek.

Det nuvarande systemet bäddar för moraliska problem. Diskriminerande åsiktskorruption kommer vi att ha så länge som det finns människor som anser sig skickade att bedöma om andra ska ha stöd eller inte, så länge som det finns människor över huvud taget som anser sig duga till att göra bedömningar som avser kvalitet, tillåtna genrer och så vidare. Det låter sjukt, men det finns faktiskt författare som anser sig väl skickade att sitta och avgöra vilka andra författare som ska ha stipendier.

Åsiktsneutralitet i kulturfrågor är ett måste i ett demokratiskt samhälle. Den nuvarande modellen korrumpierar de människor som redan från början visat dåligt omdöme genom att anse sig skickade att sitta i skilda bidragsgivande nämnder och fatta beslut av den här arten. Kvalitetskriterier brukar ibland åberopas för diskriminering. Det är bara det att även kvalitetskriterier varierar från individ till individ, från grupp till grupp, från generation till generation. Att behandla alla på samma neutrala sätt är det enda vettiga i ett högt utvecklat demokratiskt samhälle.

Gång på gång har Bibeln med staten som uppbackare översatts till svenska under århundradenas lopp samtidigt som kristen indoktrinering länge pågick i skolorna. Det är egentligen de andra urkunderna som bör översättas – de som vi inget vet om. Bilden visar en scen ur Mahabharata, ett hinduiskt epos med religiösa förtecken.

WELLNESS OCH SOLIDARITET

Howard Clinebell är den mest lästa själavårdaren vid universitet och teologiska seminarier i USA. Han har integrerat terapier på New Age-scenen i kristen själavård och utvecklat visionen om kyrkan som ett "Wellness Center". Han har skrivit flera handböcker, bl a om behandling av alkoholism. Under Harry Månsus studieresa i USA etablerades ett nära samarbete mellan Clinebell och Bromma-Dialogen.

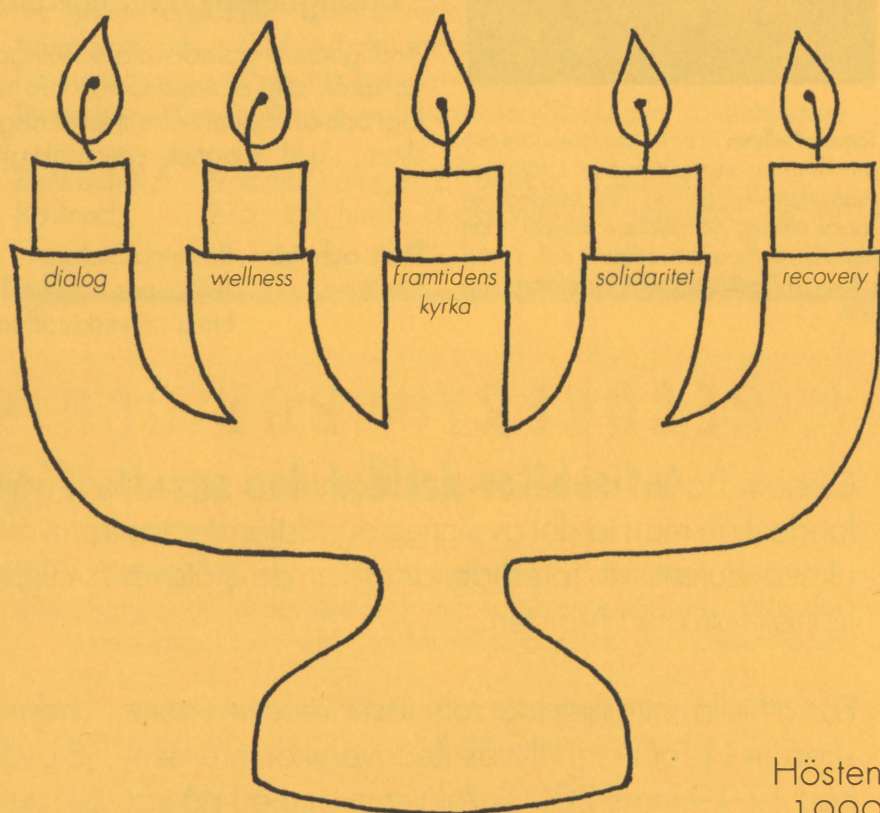
Bromma-Dialogens välkända nischer är: Dialog med alternativ andlighet, recovery/själavård och modeller för framtidens kyrka. Nu kommer **Boken om recovery**, en guide rakt in i detta andliga och terapeutiska landskap. Boken utkommer till bokmässan den 15 september.

Denna höst startar också "Shalomprojektet" i samverkan med Läkarmissionen. Därmed tänder Bromma-Dialogen två nya ljus: Wellness och solidaritet. Gud skapade en värld i shalom. Men det är en utsatt jord och mänsklighet och idag behövs vår solidaritet. Livet behöver en gentjänst av oss alla!

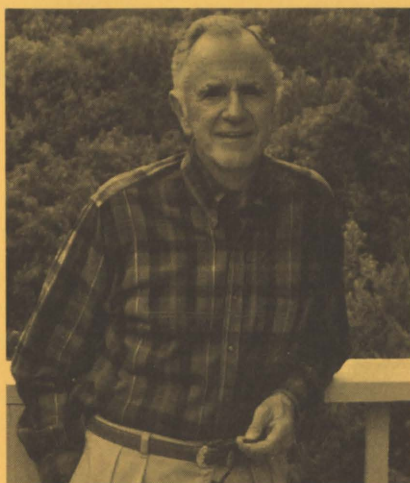
Shalomprojektet börjar med svenska resurser men knyter redan nästa år an till dynamiska rörelser i USA bl a själavårdspionjären **Howard Clinebell** och profetgestalten **Jim Wallis**. Mer om shalom-projektet sid 6.

Jim Wallis har sedan sjuttioalet varit redaktör för den radikala tidskriften **Sojourners** och ledare för en kommunitet i Washington, nära Vita Huset - men mitt i social misär. Ur detta har fötts en ny stark solidaritetsrörelse med namnet **Call To Renewal**, som är en profettröst för samhällets minsta rakt in i maktens boningar. Under våren mötte Bromma-Dialogen ledarskapet och nu planeras en gemensam konferens i Stockholm.

Hösten
1999

I höst återkommer en unik brobyggare mellan tolvstegsandlighet, New Age och kristen själavård till Bromma. **Keith Miller** är aktuell med en ny bok *Själens hemlighet* och hans klassiker *Steg in i livet* är nu ute i sin andra upplaga (båda på Libris).

Tommy Hellsten är en älskad föreläsare och återkommer nu tredje året i följd till Nätverksträffen för folk från behandling, social omsorg och kyrkans diakoni. Han har skrivit flera bästsäljare och i höst utkommer *Flodhästen på arbetsplatsen* (trots allt).

NÄTVERKSTRÄFFEN

Andlighet och existentiella frågor tas på allt större allvar inom behandling och terapi. Höstens nätverksträff presenterar något av det bästa USA och Norden har att ge på området och som alltid – till oslagbara kursavgifter!

KEITH MILLER, USA

21 oktober

MOVING INTO RECOVERY AND WHOLENESS - A Spiritual Adventure into Reality, Integrity, Intimacy and Creativity

About the nature of spiritual and relational illness, and the process of recovery/healing. About the journey from denial to acceptance of damaging, self-defeating addictions or character defects, from isolation towards intimacy in relationships. (Temadagen är på engelska, för svenskt parallellt program se dialogforum på nästa sida.)

TOMMY HELLSTEN

22 oktober

DÅ JAG ÄR SVAG, DÅ ÄR JAG STARK - andlighetens roll i tillväxt/tillfrisknande

Andlighetens paradoxala sanningar behöver åter grävas fram och ges ett språk som avslöjar deras inre rikedomar. Temadagen förenar psykologi och andlighet och vill levandegöra centrala begrepp som synd, nåd, skam, skuld, svaghet, egenmäktighet osv.

Plats och tid: Bromma-Dialogen, 8.30-15.30 (båda dagarna)
Kostnad: 575:- per dag (inkl. lunch) Stud. och arbetslösa 325:-
Hela nätverksträffen 1000:-

RECOVERY - BOK OCH KONFERENS

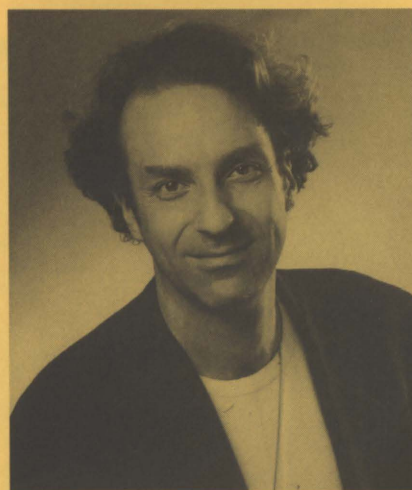
Genom Boken om recovery (utkommer i september) går vi in i en ny fas. Överallt i landet kan man ta del av sinnesrogudstjänsternas framväxt, budskap och "life-stories". Likaså autentiska föredrag direkt ur de själavårdsmiljöer där recoveryarbetet först fick ett fotfäste i Norden.

För att alla intresserade som läser recoveryboken under hösten ska ha en chans att stiga in i processen flyttas Recoverykonferensen/själavårdsskolan till våren (preliminärt 17-19 mars 2000). Alla som är med på vår utskickslista får automatiskt information (se talongen längst bak).

DIALOGFORUM MED NEW AGE:

Anna Bornstein, författare och journalist, är känd bl a för artikelserier på Svenska Dagbladets Idag-sida och Dalai Lamas besök i Globen. Hennes böcker Tankar om buddhismen som psykologi, Drömmen om det goda och Kroppskänning tangerar ämnena i årets dialogforum.

Tomas Frankell är flitigt anlitad dialogpartner ända från första dialogen 1993.

EN VÄRLD I SHALOM?

Torsdag 21 oktober 8.30-15.30 i tre delar:

VISIONEN OM ETT HOLISTISKT "WELLNESS CENTER" - ska kyrkan, New Age eller båda förverkliga den?

Harry Månsus tecknar Howard Clinebells vision om kyrkan som ett "Wellness Center" och Bitten Jonsson samt Eva Bovin skildrar helhets-synen bakom Friskhuset i Hudiksvall, ett unikt komplement till sjukhuset.

MÅSTE MAN BLI ÖSTERLÄNSK FÖR YOGA OCH QIGONG - eller fungerar verktygen lika bra inom kristen skapelsesyn?

Anna Bornstein – författare, buddistkännare
Rune W. Dahlén – Teologiska Högskolan Stockholm
Tomas Frankell – Deva Center, kundalini yoga
Annika Wirén – Präst, Qigong-instruktör, Kinaerfarenhet

VILKEN ANDLIGHET VÄRNAR OM FRED OCH MILJÖ - indianerna, Dalai Lama eller biblisk befrielsesteologi?

Margareta Ingelstam – Kristna Fredsrörelsen
Anna Bornstein – bjöd in Dalai Lama till Globen
Harry Månsus – en nordisk befrielsesteologi
Sven Halvardsson – Teologiska Högskolan Stockholm, samtalsledare

Plats och tid: Bromma-Dialogen 21 oktober 8.30-15.30
Kostnad: 375:- inkl. lunch. Studerande och arbetslösa 225:-

BEFRIELSE UNDER POLSTJÄRNAN - om Recovery, Wellness och biblisk solidaritet

Varför slutade mångas engagemang för rättvisa, fred och miljö på sjuttioalet i "den stora tröttheten" under åttiotalet? Om vi ska orka arbeta långsiktigt för jordens och mänsklighetens sår, då måste det finnas plats också för våra egna sår. Vi behöver också verktygen för stresshantering och personlig utveckling.

Under temadagen tecknar Harry Månsus konturerna till en biblisk befrielsesteologi där Recovery, Wellness och solidaritet utgör en dynamisk helhet. Han delar också impulser från en längre studieresa i USA.

Plats och tid: Bromma-Dialogen 22 oktober 9.00-15.00
Kostnad: 275:- inkl lunch. Studerande och arbetslösa 175:-

EN NY FOLKRÖRELSE UR DJUPEN

- om solidaritet, destruktiva krafter och hoppfulla frön

På sju år har sinnesrogudstjänsterna spritt sig från Bromma-Dialogen utöver landet. Likaså recoveryarbetet. Nu är det dags för en profetisk andlighet som vågar belysa och ta strid med destruktiva krafter i vårt eget samhälle. Det är dags för en ny folkrörelse!

Visionen bakom det nya Shalomprojektet är att "Shalomgudstjänster" och "Shalomgrupper" ska sprida sig över landet. Det är dags för en mönstring kring de stora frågorna: miljö, demokrati, människovärde och solidaritet med de utsatta - både i u-länder och vår egen närmiljö.

Startskott med följande program:

Helle Klein – Aftonbladet, teologiekandidat

MÄNNISKOVÄRDET OCH DEN HYPOKONDRISKA TIDSANDAN - om maktlöshet, tillit och solidaritet

Ove Rosengren – Riksförbundet för Narkotikafritt Samhälle

DROGERNA OCH DEN INRE MILJÖFÖRSTÖRINGEN - om frontlinjen mellan destruktiva krafter och hoppets motbilder

Harry Månsus – ledare för Shalomprojektet

CALL TO RENEWAL - fröet till solidaritetsrörelse i USA

Anders Carlberg – ledare för Fryshuset

HUR SER EN KYRKA UT SOM TAR JESUS PÅ ALLVAR?

Gunn-Marie Tranberg, Bromma-Dialogens kontaktperson för Shalomprojektets nätverk av enskilda och shalomgrupper, medverkar

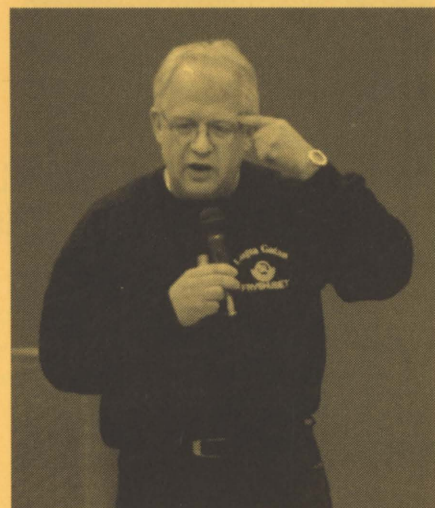
Tid: Lördag 23 oktober 9.00-15.00

Plats: Andrum på Söder, Folkungagatan 90 (Salemkyrkan)

Kostnad: 250:- (fika, ej lunch). Studerande och arbetslösa 150:-

Helle Klein studerade teologi och tänkte en gång bli präst. Idag är hon journalist på Aftonbladet och välkänd debattör i TV med demokrati, solidaritet, miljö och livsåskådningsfrågor som älsklingsämne.

Anders Carlberg är sedan många år tillbaka ledare för Fryshuset och en provokatör när det gäller en hemtam kyrka som inte längre speglar radikaliteten hos Jesusrörelsen i Galileen för tvåtusen år sedan.

KEITH MILLER BESÖKER NORGE

Utöver temadagarna i Bromma, Uppsala och Örebro besöker Keith Miller Oslo - en temadag om själavård och behandlingsfilosofi med flera arrangörer.

Tid och plats: Tisdagen 26 oktober, Baptisternas Teologiska Seminarium, Stabekk

Begär info och folder: Telefon (009 47) 67 10 35 60, Fax 67 10 35 69

UTMANINGEN FRÅN NYANDLIGHETEN:

Kan kyrkan bli ett andligt centrum?

I århundraden har vårt folk levt i den kristna enhetskulturen. Men idag bryter människor upp och ger sig ut på en andlig resa - med olika färdriktningar. Under temadagens första del skildrar Harry Månsus New Age-andligheten som forskare menar kan bli vår nya "folkreligiositet" i Norden.

Temadagen fortsätter med att visa skärningspunkterna mellan New Age och kristen tro. Hur kan dialogen gestalta sig i ett bibliskt perspektiv? Visionen är att kristna och sökare tillsammans kan dela sina djupaste erfarenheter. Temadagen är den utförligaste presentationen av Bromma-Dialogens utmanande "paradigm" - om "fröet" till en annorlunda kyrka.

Plats och tid: Bromma-Dialogen 24 oktober 9.00-15.30
Kostnad: 275:- inkl. lunch. Studerande och arbetslösa 175:-

Från Brommateamet besöker **Larsåke W Persson** (till vänster) Stenungsögården och **Harry Månsus** Bräcke och Växthuset, Högsbo församling.

Maria Häggglund (mitten) är ledare för BroBygge, en nystartad utbildning för ledare och frivilligarbetare, och välkomnar nya elever till åvren (se längre fram.)

DIALOG STOCKHOLM

Vill du veta vad som händer på Bromma Dialogens filialer i Stockholm; begär programtidningen (se talongen).

VÄSTKUSTEN

(under bokmässan, 16-18 sept)

Torsdagen 16 september 19.30 (parallella tillfällen)

Owe Wikström (Uppsala Universitet) i Bifrost Open:

NÅ'T TROR JAG PÅ, MEN JAG VET INTE VAD

- om religionens förändrade ansikte

Info: Bifrostkyrkan (Mölndal) 031-27 24 21

Harry Månsus (Bromma-Dialogen) i Växthuset:

DIALOG MED ALTERNATIV ANDLIGHET

- om New Age, tolvstegsandlighet och kristen tro

Info: Högsbo församling 031-731 66 20

OBS! Du kan be om hela höstutbudet från Bifrost open och Växthuset!

Fredag 17 sept på Bräcke:

Temadag med **Harry Månsus** (9.00-15.30) om mötet med andligheten på New Age-scenen och om tolvstegsprogrammet som en modell för andligt växande.

Pris: 250:- (inkl. lunch och fika)
Info: 031-50 27 14

Lördag 18 september på Stenungsögården:

Temadag med **Larsåke W Persson** i nära anknytning till **Boken om Recovery** för folk från kyrkan, tolvstegsrörelsen m fl.

Pris: 200:- (inkl. lunch och fika)
Info: 031-711 31 87,
0303-77 90 29

MILLER I ÖREBRO

Temadag 24 oktober 14.30-17.00: SJÄLENS INRE RESA MOT HELHET - om andlighet, sinnesro och recovery. 120:-

18.00 Sinnesrogudstjänst (Miller)

Plats: Betelkyrkan, Köpmang. 19
Info: 019-611 62 30

MILLER, DIALOG OCH SINNESRO I UPPSALA

Tisdag 19 oktober kl 19.00 DIALOG MED NEW AGE
Paula Blomberg, Christina Hagman, Harry Månsus, Jan-Olof Nordström.

Onsdag 20 oktober 9.00-12.30 KEITH MILLER (tolkas):
"Relationernas teologi - om framtidens kyrka" 150:-
18.00 Sinnesrogudstjänst (flera medverkande)

Plats: Uppsala Baptistkyrka, Bangårdsvägen 11 (nära Sj)
Info: 018-13 05 65 (eller Bromma-Dialogen)

Läkarmissionen föddes ur **Harry Lindquists** vision och livsöde. **Shalomprojektet** är en samverkan mellan Läkar-missionen och Bromma-Dialogen.

FRÅN HARRY LINDQUIST TILL HOWARD CLINEBELL

Den 6 december 1957 står en man och hans fem barn vid en grav på Solna kyrkogård. De fattar varandras händer och ber om hjälp att klara livet utan mamma och livskamrat. Ur denna tunga erfarenhet börjar Harry Lindquist utmejsla den positiva livssyn som miljoner människor lärt känna genom hans böcker och Svenska Journalen. Han upptäckte konsten att styra sina tankar, att inte behärskas av oro och rädsla, att hysa tillit till livet och en god Gud.

Därför tog Harry Lindquist tidigt emot impulserna från Human Potential Movement i USA - ett av källflödena till dagens New Age. Vad hade hänt om svensk kristenhet hade vågat förvalta "arvet" från Lindquist? Idag förknippas kreativitet, att må bra och insikten om själens läkande krafter med New Age.

Teologen och själavårdaren Howard Clinebell vågade anta utmaningen. Som professor vid en akademisk högberg testade han själv de nya terapierna på New Age-scenen i Södra Californien. Med en sund kritisk hållning integrerade han dem sedan i kristen själavård.

Det är bl a detta Shalomprojektet vill bryta mark för de närmaste åren. Det svenska folket ska inte vara hänvisade till enbart New Age-centra för att få del av den vishet och det helande Gud enligt bibeln byggt in i sin skapelse från urminnes tid.

SÅNGFEST I GLOBEN

i Stockholm lördagen den 9 oktober kl 16.00

Våra mest välkända artister och en jättekör
sjunger älskade sånger
till förmån för världens utsatta barn.

MEDVERKANDE:

Kjell Lönnå med 3 000 körsångare,
Anita Berggren, Lasse Berghagen, Hasse Hallström,
Ann-Louise Hanson, Lill-Babs, Lasse Lönndahl, Siw Malmkvist,
Thore Skogman, Leif Kronlunds orkester, Stor symfoniorkester,
talare Jerzy Einhorn, Annika Hagström,
presentatörer Lars-Åke Albinsson och Kjell Lönnå.

Bussar till Globen går från ett 40-tal orter.
Fram och åter samma dag.

Boka nu! De bästa platserna går först.

tel. 08-600 34 00

via Internet:
www.globen.se

Biljettpriser:
195:- 295:-

värd: **Läkarmissionen**

Denna sångfest har gjorts möjlig med stöd från: MHF, FOCUS NEON AB, IOGT-NTO, INFO-TEKNIK, MÖSSEBERGSKONCERNEN, RPG, YVES ROCHER SUEDE AB

RESENÄRER PÅ SAMMA KOSMISKA RYMDSKEPP

I en minnesartikel om Margit Lindquist, som mycket tragiskt gick bort i cancer, uppmanades Svenska Journalens läsare att hedra hennes minne med ett bidrag till "Läkarmissionen". Gensvaret var enastående och en ny verksamhet var född. I en tid när kyrkorna nästan enbart talade om den religiösa sidan av missionsarbetet, vågade Svenska Journalens Läkarmission ge den sociala nöden ett ansikte.

Även på andra områden var Harry Lindquist pionjär. Tidigt propagerade han för sambandet mellan kropp och själ, motståndet mot rökning, elbilen och trädplantering i världens galopperande öknar. Även här en slående likhet med Howard Clinebell, som i sitt senaste stora verk **Ecotherapy-healing ourselves, healing the earth** (1996) visar att västerlandets individuella terapi måste ta in de sociala och ekologiska aspekterna för människans psykiska välbefinnande.

VARFÖR INTE FIRA EN HÖGTIDSDAG ELLER MINNAS EN VÄN - MED EN INSATS FÖR LIVET?

✖ TRÄDPLANTERING

Den som planterat ett träd har inte levt förgäves

✖ BARN OCH UNGDOM

Varje barn räddad från gatan och prostitution är en seger för livet

✖ ALFABETISERING

Varje vuxen som kan öppna och läsa ett brev själv är ett bidrag till demokrati och mänskliga rättigheter.

I likhet med många välkända artister och kulturarbetare vill Bromma-Dialogen aktualisera Läkarmissionen på ovanstående tre områden helt i linje med vår grundvision. För information: **Conny Sjöberg** 08-620 02 37, **Eva Nordenstam** 08-620 02 08 www.lakarmissionen.se Gåvogiro: 90 17 18-7

BROBYGGE

- utbildning i dialogens gränsland!

Ett tjugotal från olika delar av landet har i höst börjat på den nya erfarenhetsbaserade deltid utbildningen i Bromma-Dialogens nischer. Denna termin fördjupar de sig i "Teologi för livet" och "Dialog med alternativ andlighet" samt deltar i Höstakademins rika utbud.

Nu är det dags att söka till vårterminen med ämnen "Själavård och recovery" samt "Kristen mystik, bön och meditation" (sista ansökningsdatum 1 november). Deltagarna träffas vid fyra tillfällen per termin: två veckoslut och två temaveckor. Mellan kurstillfällena ingår självständigt litteraturstudium och viss praktik.

För mer information kontakta Maria Hägg Lund, BroBygge, Betelseminariet, Åkeshovsvägen 29, 168 39 Bromma. Tel: 08-564 350 28 Fax: 08-564 350 45. E-post: maria@betelsem.baptist.se

LIVSPROFILER I BROMMA

- ditt livs andra chans?

Livsprofilen är en allmän folkhögskolekurs som ger behörighet till högre studier - eller för en bit på vägen dit. Gymnasieskolans kärnämnen står i fokus (svenska, matematik, engelska, samhälls-, religions-, och naturkunskap), men allt färgas av den livsåskådningsdialog som hör hemma på Bromma-Dialogen och Betelseminariet.

Utbildningen är i hög grad individanpassad tack vare personlig handledning och hjälp av datorer. Det innebär att varje elev kan starta på sin egen nivå kunskapsmässigt. Livsprofilen är en del av Sjöviks folkhögskola (Avesta) förlagd till Betelseminariet i Bromma.

Begär folder och ytterligare information från Betelseminariet, Åkeshovsvägen 29, 168 39 Bromma Tel: 564 350 20 Fax: 08-564 350 45. E-post: betelsem@baptist.se

Bromma Dialogen, Åkeshovsvägen 29, 168 39 Bromma Tel: 08-564 350 30, 564 350 20,
(röstbrevlåda dygnet runt: 25 81 44) Fax: 08-564 350 45

Jag vill ha fortsatt information om Bromma-Dialogens utbud ☐ Shalomprojektet ☐

Jag anmäler mig till hela Nätverksträffen (21-22 okt) ☐ endast Miller (21 okt) ☐ endast Hellsten (22 okt) ☐
Dialogforum med New Age (21 okt) ☐ Befrielse under Polstjärnan (22 okt) ☐
Folkrörelse ur djupen (23 okt) ☐ Kyrkan - ett andligt centrum (24 okt) ☐
Miller i Uppsala (20 okt) ☐ Miller i Örebro ☐ Miller i Norge ☐

Jag äter endast vegetarisk mat ☐ Jag vill ha programtidningen Dialog Stockholm ☐

Namn: Telefon:

Adress:

Ny bok av Tommy Hellsten!

"Jag vill med hjälp av den här boken ifrågasätta vissa företeelser inom vårt arbetsliv. Jag framhåller att människan är större än sina prestationer, och jag vill påvisa att prestationen blir större om människan i trygghet får vara svag på sin arbetsplats. ... Om man städar undan smärtan och ångesten ur vårt samhälle, bidrar man till att det uppstår ett samhälle där snabbhet, självtillräcklighet och krav på underhållning blir allena saliggörande, och ett sådant samhälle förgör till slut sig själv."

Så skriver **Tommy Hellsten** i inledningen till **Flodhästen på arbetsplatsen**. Boken vänder sig till alla som vill få hjälp att känna igen sina egna roller – hjälten, räddaren, syndabocken, det osynliga barnet, clownen – och förstå hur de påverkar våra liv, inte minst på arbetsplatsen. Det handlar om de överlevnadsstrategier och beteendemönster som vi tillägnat oss i barndomen, och som följer med in i vuxenlivet.

Tommy Hellsten är författare, terapeut och teolog. Han är omtyckt som föreläsare både i Finland och Sverige, inte minst

inom Bromma-Dialogens sammanhang. I sin nya bok beskriver författaren vad som händer när flodhästen flyttar in på arbetsplatsen.

INBUNDEN, 240 SIDOR, PRIS 262:-
(BEST NR 86082868)

Solidaritet

en antologi
Tomas Andersson, Jonas Gardell, Jesu Alcala,
Bo Strömstedt, Yva Eggehorn, Per Svensson,
Martin Lönnebo, Jesu Alcala, Harry Månsus,
Anders Östergren, Bengt Olsson, Inger Almqvist,
Alexander Almqvist och Kerstin Vinterhed.

Solidaritet

Omtalad bok – nu i pocket!

I den här antologin har **Tomas Andersson** samlat ett antal namnkunniga författare och bett dem ge sin bild av solidaritet. De kommer från vitt skilda sammanhang, men har det gemensamt att de på ett eller annat sätt fascinerats av Jesus från Nasaret. Här möter vi bl a **Yva Eggehorn, Jonas Gardell, Bo Strömstedt, Kerstin Vinterhed, Per Svensson, Harry Månsus** och **Martin Lönnebo**.

POCKET, 133 SIDOR, PRIS 98:-
(BEST NR 8608295)

Beställ böckerna från vår kundtjänst tel 08-743 65 80, fax 08-644 46 67. Mer info Cordia / Trots Allt tel 031-774 03 33, fax 031-774 03 32

Lågmäلت men kraftfullt

Nyhet

BOKEN OM RECOVERY

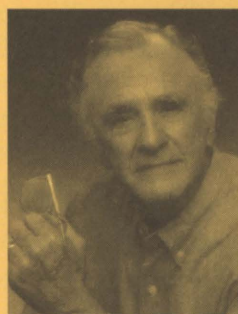

Boken om recovery

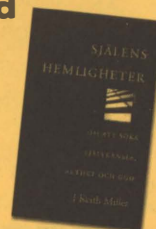
En beskrivning av recoveryrörelsen inifrån. Livsberättelser, dikter och böner men också hur det började, ideologi, teologi, former och metoder.

Medverkande i boken är bl a **Harry Månsus, Larsåke W Persson, Lars Åke Lundberg, Mary Philipson** och deltagare i recoveryprogrammet.
Ca-pris: 269:-

Keith Miller

Att söka självkänsla, äkthet och Gud

Själens hemligheter

En ömsint bok för den som söker och som anar att det handlar om egen strävan till ärlighet, om en människas axel att luta sig mot och om mötet med den stora barmhärtigheten.

Ca-pris: 242:-

Böckerna finns i bokhandeln

Bokförlaget Libris

Box 1213, 701 12 Örebro, tel: 019-20 84 00
www.libris.se, info@libris.se